

Ročník 1984

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 10

Vydána dne 12. června 1984

Cena Kč

OBSAH:

48. Zákon České národní rady o státní správě ve školství (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplňků)
 49. Zákon České národní rady o školských zařízeních (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplňků)
 50. Zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve (úplné znenie, ako vyplýva z neskorších zmien a doplnkov)
 51. Zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach (úplné znenie, ako vyplýva z neskorších zmien a doplnkov)
 52. Vyhláška federálního ministerstva financí o vydání stříbrných pamětních stokorun k 150. výročí narození Jana Nerudy
- Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů
- Oznámení o uzavření mezinárodních smluv

48

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona České národní rady ze dne 26. června 1978 č. 77 Sb., o státní správě ve školství, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených zákonem České národní rady ze dne 27. dubna 1982 č. 49 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, a zákonem České národní rady ze dne 2. dubna 1984 č. 31 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních

ZÁKON

České národní rady o státní správě ve školství

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je stanovit působnost a úkoly orgánů státní správy ve školství a vytvořit předpo-

klady k tomu, aby tyto orgány, školy a školská zařízení důsledně uskutečňovaly státní školskou politiku.

§ 2

Orgány státní správy ve školství

Orgány státní správy ve školství jsou

- a) národní výbory,

- b) ministerstvo školství České socialistické republiky,
 c) jiné ústřední orgány státní správy, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

§ 3

Národní výbory

(1) Národní výbory spravují školy a školská zařízení, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Národní výbory při správě škol a školských zařízení školy a školská zařízení zřizují a zrušují podle stanovené sítě [§ 14 odst. 2 písm. b) a c)], hospodářsky je zabezpečují ve svých plánech a rozpočtech, odborně je vedou, vykonávají v nich inspekci výchovy a vzdělávání a činí další opatření ve státní správě na úseku školství podle tohoto zákona a jiných obecně závazných právních předpisů k všestrannému zabezpečení cílů a úkolů státní školské politiky.

(3) Síť škol a školských zařízení se rozumí jejich územní rozmístění s uvedením jejich druhů a typů; u středních škol se v této síti uvádějí studijní nebo učební obory, u středních odborných učilišť, zvláštních odborných učilišť a středisek praktického vyučování též příslušný ústřední orgán a orgán oprávněný zříditi střední odborné učiliště, zvláštní odborné učiliště a středisko praktického vyučování.

(4) Hospodářským zabezpečením škol a školských zařízení se rozumí zajišťování jejich investiční výstavby, provozu a údržby a zajišťování náležitostí poskytovaných pracovníkům podle pracovněprávních předpisů.

(5) Odborným vedením škol a školských zařízení se rozumí organizování výchovně vzdělávacího procesu tak, aby se uskutečňoval v rámci státní školské politiky a podle stanovených učebních plánů a učebních osnov, péče o výběr, dislokaci, politický a odborný růst pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.

§ 4

Ředitel školy

(1) Školu (školské zařízení) řídí její ředitel. V nepřítomnosti ředitele řídí školu (školské zařízení) zástupce ředitele, a není-li zástupce ředitele ustanoven, jiný člen pedagogického sboru, pověřený ředitelem.

(2) Ředitel odpovídá za ideovou, pedagogickou a odbornou úroveň a výsledky práce školy, vytváří podmínky pro práci všech pracovníků, řídí a kontroluje práci všech pracovníků i žáků; pečuje o další ideově politické, pedagogické a odborné vzdělávání pracovníků.

(3) Ředitel rozhoduje o právech, právech chráněných zájmech nebo povinnostech občanů¹⁾ v případech svěřených mu tímto zákonem.

(4) Ředitel střední školy nebo ředitel zvláštního odborného učiliště zřizuje poradní sbor jako svůj poradní orgán. Členy poradního sboru ředitele střední školy nebo ředitele zvláštního odborného učiliště mohou být jen politicky a odborně vyspělí zástupci socialistických organizací (organizací průmyslových, zemědělských, organizací vykonávajících obchodní činnost, organizací poskytujících služby, družstevních organizací, kulturních, uměleckých organizací a společenských organizací). Členy poradního sboru ředitele střední školy nebo ředitele zvláštního odborného učiliště mohou být i zástupci místního národního výboru v sídle školy. Poradní sbor pomáhá řediteli střední školy nebo řediteli zvláštního odborného učiliště zejména při řešení otázek přípravy žáků pro povolání, praktického vyučování, výchovy mimo vyučování a materiálního vybavení škol.

ČÁST DRUHÁ

**PŮSOBNOST ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY
NA ÚSEKU ŠKOLSTVÍ**

§ 5

Místní národní výbor

(1) Místní národní výbor zřizuje a zrušuje se souhlasem okresního národního výboru jesle, mateřskou školu, společné zařízení jeslí a mateřské školy, dětský útulek, školní jídelnu a místní dům pionýrů a mládeže.²⁾

(2) Místní národní výbor zajišťuje provoz mateřské školy, společného zařízení jeslí a mateřské školy, dětského útulku, zřízených národním výborem, a základní školy, zvláštní školy, školní jídelny a místního domu pionýrů a mládeže.

(3) Místní národní výbor rozhoduje o přijímání dětí do mateřské školy, společného zařízení jeslí a mateřské školy, dětského útulku, zřízených národním výborem, a do školní jídelny, školní družiny a školního klubu základní školy, jestliže počet přihlášených dětí přesahuje počet dětí, které je možno do těchto zařízení umístit; jinak přijímá děti ředitel zařízení. Při přijímání dětí do školských zařízení zřízených národním výborem spolupracuje místní národní výbor s Revolučním odborovým hnutím a s ostatními společenskými organizacemi. Přijímání dětí do jeslí se řídí zvláštními předpisy.³⁾

(4) Místní národní výbor ve střediskové obci, mimo působnost uvedenou v odstavcích 1 až 3, se souhlasem okresního národního výboru

a) zřizuje a zrušuje základní školu,

¹⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

²⁾ § 3 odst. 2 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zákona ČNR č. 31/1984 Sb. (úplné znění č. 49/1984 Sb.).

§ 25 zákona č. 69/1967 Sb., o národních výborech, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 31/1983 Sb.).

³⁾ § 57 vyhlášky č. 42/1966 Sb., o poskytování léčebné preventivní péče.

- b) stanoví obvod školy a školských zařízení, které zřizuje.

§ 6

Městský národní výbor

(1) Městský národní výbor vykonává mimo působnost, která přísluší místnímu národnímu výboru ve střediskové obci (§ 5 odst. 4), též působnost, která podle § 10 jinak přísluší okresnímu národnímu výboru.

(2) Městský národní výbor dále

- a) zřizuje a zrušuje školská zařízení, která slouží školám jim zřizovaným,
b) zabezpečuje provoz škol a školských zařízení, která zřizuje.

(3) Městský národní výbor první a druhé kategorie⁴⁾ zřizuje a zrušuje

- a) se souhlasem okresního národního výboru městský dům pionýrů a mládeže, městskou stanici mladých techniků, mladých přírodovědců nebo mladých turistů, městské středisko školního stravování, lidovou školu umění a lidovou školu jazyků,
b) se souhlasem krajského národního výboru základní školu při zdravotnickém zařízení, školu v přírodě a dětský domov.

(4) Městský národní výbor první kategorie zřizuje a zrušuje městské pedagogické středisko, městskou pedagogicko-psychologickou poradnu a technické a materiálové středisko.

§ 7

Okresní národní výbor

(1) Okresní národní výbor zřizuje a zrušuje, pokud z § 5 odst. 4 a § 6 nevyplývá jinak,

- a) okresní pedagogické středisko, okresní pedagogicko-psychologickou poradnu, okresní dům pionýrů a mládeže, okresní stanici mladých techniků, mladých přírodovědců nebo mladých turistů, okresní středisko školního stravování a technické a materiálové středisko,
b) po projednání s příslušným místním národním výborem základní školu, zvláštní školu, zvláštní mateřskou školu, lidovou školu umění a lidovou školu jazyků,
c) se souhlasem krajského národního výboru základní školu při zdravotnickém zařízení, školu v přírodě a dětský domov,
d) školská zařízení sloužící školám uvedeným pod písmeny b) a c).

(2) Okresní národní výbor dává souhlas ke zřízení a zrušení mateřské školy a společného zařízení jeslí a mateřské školy, které zřizuje a zrušuje socialistická organizace.

(3) Okresní národní výbor odborně vede

- a) školy a školská zařízení, která zřizuje místní národní výbor (§ 5 odst. 1 a 4) a městský národní výbor (§ 6),
b) školy a školská zařízení uvedená v odstavcích 1 a 2.

§ 8

Okresní národní výbor stanoví obvod mateřské školy, společného zařízení jeslí a mateřské školy, zvláštní mateřské školy, základní školy a zvláštní školy, pokud z § 5 odst. 4 a § 6 nevyplývá jinak.

§ 9

(1) Okresní národní výbor hospodářsky zabezpečuje školy a školská zařízení uvedená v § 7 odst. 1; u škol a školských zařízení, jejichž provoz zabezpečuje místní národní výbor (§ 5 odst. 2) a městský národní výbor (§ 6 odst. 2 písm. b)), zabezpečuje okresní národní výbor investiční výstavbu a věci vyplývající z pracovněprávních vztahů pracovníků těchto škol a školských zařízení. Hospodářské zabezpečení jeslí se řídí zvláštními předpisy.⁵⁾

(2) Okresní národní výbor plní úkoly organizace vyplývající z pracovněprávních vztahů pro pracovníky škol a školských zařízení uvedených v § 5 odst. 1, § 6 odst. 2 písm. a), odst. 3 a 4 a v § 7 odst. 1 a pro ředitelky, učitelky a dětské sestry v mateřské škole nebo ve společném zařízení jeslí a mateřské školy, jakož i pro vedoucí v dětském útulku, půjde-li o předškolní zařízení zřízené socialistickou organizací; ustanovuje ředitele těchto škol a školských zařízení. Pracovněprávní vztahy pracovníků jeslí se řídí zvláštními předpisy.⁵⁾

§ 10

Okresní národní výbor rozhoduje o přijetí dítěte do školy, které dovrší šestý rok věku v době od počátku školního roku do konce roku kalendářního, o odložení začátku povinné školní docházky,⁶⁾ o dočasném nebo trvalém osvobození žáka od povinnosti docházet do školy a o jiném způsobu jeho vzdělávání, jestliže žák pro svůj zdravotní stav nemůže tuto povinnost plnit, a o osvobození od povinné školní docházky dítěte, které pro svůj duševní stav není schopno vzdělávání.⁷⁾ Příslušný k rozhodování je okresní národní výbor, v jehož územním obvodu dítě plní povinnou školní docházku nebo tuto povinnost má plnit.

⁴⁾ § 10 odst. 3 a 4 zákona o národních výborech.

⁵⁾ Vyhláška č. 42/1966 Sb.

Vyhláška č. 121/1974 Sb., o soustavě zdravotnických zařízení.

⁶⁾ § 34 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon).

⁷⁾ § 37 školského zákona.

Krajský národní výbor**§ 11**

(1) Krajský národní výbor zřizuje a zrušuje

- a) střední odborné učiliště, střední odborné učiliště pro mládež vyžadující zvláštní péči, střední odborné učiliště zajišťující pouze teoretické vyučování a zvláštní odborné učiliště, a to pro organizace řízené nebo spravované národními výbory,
- b) gymnázium, střední odbornou školu, konzervatoř, jazykovou školu, školský ústav umělecké výroby a tělesný ústav,
- c) základní školu pro žáky smyslově nebo tělesně postižené nebo pro žáky s vadami řeči nebo pro žáky s více vadami nebo pro žáky obtížně vychovatelné, zvláštní školu pro žáky smyslově nebo tělesně postižené nebo pro žáky s vadami řeči nebo pro žáky s více vadami nebo pro žáky obtížně vychovatelné, pomocnou školu, mateřskou školu pro děti smyslově nebo tělesně postižené a mateřskou školu pro děti s vadami řeči,
- d) školská zařízení sloužící školám uvedeným pod písmeny a) až c).

(2) Krajský národní výbor zřizuje a zrušuje krajský pedagogický ústav, krajskou pedagogicko-psychologickou poradnu, krajský dům pionýrů a mládeže, krajskou stanicí mladých techniků, mladých přírodovědců nebo mladých turistů, domov mládeže, zvláštní výchovné zařízení (dětský výchovný ústav, výchovný ústav pro mládež a ústav s výchovně léčebným režimem), diagnostický ústav, školní výpočetní středisko a krajské středisko školního stravování.

(3) Krajský národní výbor může zřídit základní školu pro rozvíjení mimořádného nadání a talentů žáků, pokud takovou školu zřizuje ve společné správě se střední školou pro rozvíjení mimořádného nadání a talentů žáků.^{7a)}

(4) Krajský národní výbor dává souhlas

- a) ke zřízení nebo zrušení středního odborného učiliště a zvláštního odborného učiliště zřizovaného generálním ředitelem výrobní hospodářské jednotky nebo orgánem, který plní funkci obdobnou funkci generálního ředitele, popřípadě ředitelem hospodářské organizace, určené příslušným ústředním orgánem,
- b) ke zřízení nebo zrušení střediska praktického vyučování zřizovaného ředitelem [vedoucím] organizace, pro kterou se žáci připravují pro výkon povolání; příslušným je krajský národ-

ní výbor, v jehož územním obvodu je nebo má být zřízeno středisko praktického vyučování,

- c) k ustanovení ředitelů škol uvedených v tomto odstavci a vedoucích středisek praktického vyučování a k jejich uvolnění z funkce.⁸⁾

(5) Krajský národní výbor

- a) může po projednání s orgánem, který zřídil střední odborné učiliště nebo středisko praktického vyučování, určit v souladu s národohospodářským plánem, že ve středním odborném učilišti nebo středisku praktického vyučování budou připravováni žáci i pro jiné organizace,⁹⁾
- b) může zřídit střední odborné učiliště pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštní odborné učiliště i pro přípravu mládeže pro dělnická povolání, která nebude připravována pro určitou organizaci,^{9a)}
- c) může zřídit středisko praktického vyučování pro přípravu mládeže vyžadující zvláštní péči i pro potřebu organizací, které neřídí ani nespřavuje, popřípadě pro přípravu mládeže, která nebude připravována pro určité organizace,^{9b)}
- d) určuje střední školy, v nichž budou plnit povinnou školní docházku žáci, kteří úspěšně ukončili základní školu, nemají ukončenou povinnou školní docházku a nebyli přijati ke studiu ve střední škole, do které se přihlásili nebo přihlášku ke studiu ve střední škole nepodali, ani si nevybrali žádnou školu, kterou jim krajský národní výbor nabídl v rámci volných míst ve středních školách,^{9c)}
- e) vyjadřuje se ke zřízení nebo zrušení středního odborného učiliště, které zajišťuje pouze teoretické vyučování.^{9d)}

§ 12

Krajský národní výbor odborně vede školy a školská zařízení uvedená v § 11.

§ 13

Krajský národní výbor hospodářsky zabezpečuje školy a školská zařízení uvedená v § 11 odst. 1 až 3 a odst. 5 písm. b) a c) a plní úkoly organizace vyplývající z pracovněprávních vztahů pracovníků škol a školských zařízení uvedených v § 11 odst. 1 písm. b) až d), odst. 2 a 3 a odst. 5 písm. b) a c) a učitelů škol uvedených v § 11; ustanovuje ředitele škol a školských zařízení uvedených v § 11 odst. 1 až 3 a odst. 5 písm. b) a vedoucího střediska praktického vyučování uvedeného v § 11 odst. 5 písm. c).

^{7a)} § 41 školského zákona.

⁸⁾ § 52 odst. 2 a § 62 odst. 1 školského zákona.

⁹⁾ § 14 a § 61 odst. 2 školského zákona.

^{9a)} § 30 odst. 3 a § 32 odst. 4 školského zákona.

^{9b)} § 61 odst. 2 školského zákona.

^{9c)} § 19 odst. 2 školského zákona.

^{9d)} § 61 odst. 1 školského zákona.

Ministerstvo školství České socialistické republiky

§ 14

(1) Ministerstvo školství České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo školství“) jako ústřední orgán státní správy České socialistické republiky řídí výkon státní správy na úseku školství, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Ministerstvo školství

- a) vydává obecně závazné právní předpisy o zřizování a zrušování a o organizaci škol a školských zařízení k zabezpečení jednotného výkonu státní správy národními výbory na úseku školství a k zajištění výchovné a vzdělávací činnosti škol a školských zařízení,
- b) stanoví a upravuje po projednání s příslušnými ústředními orgány a krajskými národními výbory síť středních škol, škol pro mládež vyžadující zvláštní péči, zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy a síť školních hospodářství,
- c) vydává zásady, podle nichž stanoví krajský národní výbor síť ostatních škol a školských zařízení, které nejsou uvedeny pod písmenem b),
- d) stanoví druhy a náležitosti vysvědčení a ostatních školních tiskopisů, jakož i způsob jejich evidence,
- e) stanoví zásady pro ideové a pedagogické řízení škol v oboru působnosti jiných ústředních orgánů,
- f) stanoví po projednání s příslušnými ústředními orgány podmínky pro přijímání a studium cizinců ve středních školách,
- g) stanoví v dohodě s ministerstvem spravedlnosti České socialistické republiky postup při zabezpečování vzdělávání občanů ve výkonu trestu odnětí svobody,
- h) může zřídít školský ústav umělecké výroby a těsnopisný ústav¹⁰⁾ jako přímo řízené organizace a pověřit je metodickým řízením ostatních ústavů tohoto druhu.

(3) Ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o zřizování, činnosti, organizaci a jednání poradního sboru ředitele střední školy a ředitele zvláštního odborného učiliště.

(4) Ministerstvo školství vydává obecně závazné právní předpisy o stejnokrojích pro žáky a pracovníky v oboru své působnosti.

§ 14a

Při ministerstvu školství se zřizuje Ústřední poradní sbor pro koordinaci výchovy mládeže pro dělnická povolání. Jeho úkolem je vyjadřovat se k zásadním otázkám výchovy mládeže pro dělnická

povolání. Členy tohoto poradního sboru jmenuje ministr školství České socialistické republiky (dále jen „ministr školství“) zpravidla podle návrhů vedoucích ústředních orgánů a krajských národních výborů.

Č Á S T T Ř E T Í

INSPEKCE VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ

§ 15

Inspekce výchovy a vzdělávání jako součást řízení školství je kontrolou výchovy a vzdělávání poskytovaných ve školách a školských zařízeních.

§ 16

(1) Hlavním posláním inspekce výchovy a vzdělávání je kontrola ideové politické, pedagogické, odborné a metodické činnosti škol a školských zařízení tak, aby byl zajištěn jednotný vliv státu na tuto činnost.

(2) Inspekce výchovy a vzdělávání kontroluje též úroveň řízení škol a školských zařízení z odborného i pedagogického hlediska, vytváření kádrových a potřebných materiálně technických podmínek pro jejich účinnou práci; poskytuje též odbornou pedagogickou pomoc učitelům a ostatním pracovníkům škol a školských zařízení.

(3) Na školách v působnosti jiných ústředních orgánů inspekce výchovy a vzdělávání kontroluje, jak jsou uplatňovány zásady stanovené ministerstvem školství pro ideové a pedagogické řízení škol [§ 14 odst. 2 písm. e)], a kontroluje vyučování všeobecně vzdělávacím předmětům.

(4) V oblasti přípravy mládeže pro dělnická povolání inspekce výchovy a vzdělávání též kontroluje, jak ústřední orgány, organizace a zařízení pro výchovu mládeže, které odpovídají za přípravu mládeže pro dělnická povolání, dodržují a plní úkoly vyplývající z obecně závazných právních předpisů a z jiných opatření v této oblasti. Součástí této kontroly je též kontrola úrovně a účinnosti resortního dozoru i úrovně řízení přípravy mládeže pro dělnická povolání v organizacích a jejich nadřízených orgánech.

§ 17

(1) Inspekce výchovy a vzdělávání se člení na školní inspekci a státní dozor na přípravu mládeže pro dělnická povolání.

(2) Školní inspekci vykonávají ministerstvo školství, krajské národní výbory a okresní národní výbory. Státní dozor na přípravu mládeže pro dělnická povolání vykonávají ministerstvo školství a krajské národní výbory.

§ 18

Ústřední inspekci výchovy a vzdělávání vykonává ministerstvo školství svými ústředními škol-

¹⁰⁾ § 12 a 15 zákona ČNR č. 76/1978 Sb.

ními inspektory; inspekci výchovy a vzdělávání v krajích a okresech vykonávají krajsí a okresní školní inspektoři, kteří jsou pracovníky příslušných národních výborů.

§ 19

Školní inspektoři projednávají výsledky inspekční činnosti s ředitelem školy nebo školského zařízení. Školní inspektoři mohou ukládat řediteli, popřípadě dalším pracovníkům školy nebo školského zařízení závazné pokyny týkající se obsahu a organizace výchovně vzdělávacího procesu; jsou oprávněni pozastavit výkon nezákonného nebo pedagogicky nesprávného opatření učitele, ředitele školy nebo školského zařízení nebo školního inspektora orgánu státní správy nižšího stupně a jsou povinni informovat o tom orgán příslušný ke zjednaní nápravy.

§ 20

Podrobnější úkoly inspekce výchovy a vzdělávání, práva a povinnosti školních inspektorů a zásady pro resortní dozor stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem; stanoví též závazný plán hlavních úkolů inspekce výchovy a vzdělávání, kvalifikační předpoklady školních inspektorů a zásady pro jejich výběr, přípravu a další vzdělávání.

ČÁST ČTVRTÁ

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

§ 21

Plnění povinné školní docházky mimo území Československé socialistické republiky

(1) Děti československých státních občanů mohou plnit povinnou školní docházku mimo území Československé socialistické republiky, pokud v případech odůvodněných zájmy společnosti a rodičů odjíždějí k dočasnému pobytu s rodiči do zahraničí (dále jen „zvláštní způsob plnění povinné školní docházky“).

(2) O zvláštním způsobu plnění povinné školní docházky rozhoduje okresní národní výbor, v jehož územním obvodu dítě plní povinnou školní docházku nebo tuto povinnost má plnit.

(3) Podrobnosti o zvláštním způsobu plnění povinné školní docházky stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 22

Zařazování dětí do škol pro mládež vyžadující zvláštní péči

(1) O zařazování dětí do základní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, do zvláštní školy, do pomocné školy¹¹⁾ a do mateřské školy pro děti

vyžadující zvláštní péči¹²⁾ rozhoduje okresní národní výbor příslušný podle místa bydliště dítěte.

(2) Podrobnosti o zařazování dětí do škol pro mládež vyžadující zvláštní péči stanoví ministerstvo školství po projednání s ministerstvem zdravotnictví České socialistické republiky a ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

Hodnocení a klasifikace žáků

§ 22a

(1) Hodnocení a klasifikace žáků základních škol, středních škol a škol pro mládež vyžadující zvláštní péči je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

(2) Pravidla hodnocení a klasifikace žáků stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 22b

Vysvědčení vydaná školami ve Slovenské socialistické republice platí i v České socialistické republice.

§ 23

Výchovná opatření

(1) Za vzorné chování, za vzorné plnění povinností, za významný projev aktivity nebo za statečný čin může být žák nebo učni udělena pochvala nebo jiné ocenění.

(2) Provinil-li se žák nebo učeň proti školnímu řádu, mohou se mu podle závažnosti provinění uložit některá z těchto výchovných opatření: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy; u žáků středních škol nebo zvláštních odborných učilišť, kteří splnili povinnou školní docházku, se může uložit též podmíněné vyloučení ze studia nebo vyloučení ze studia. O podmíněném vyloučení ze studia rozhoduje ředitel školy, o vyloučení ze studia rozhoduje krajský národní výbor, který školu odborně vede; jde-li o žaka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, po projednání s organizací, pro kterou se žák připravuje.

(3) Výchovná opatření uvedená v odstavci 2 se mohou ukládat do jednoho měsíce ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl pedagogický pracovník školy příslušný k uložení výchovného opatření, nebo, jde-li o vyloučení ze studia, krajský národní výbor, který školu odborně vede, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil.

¹¹⁾ § 28 odst. 5 školského zákona.

¹²⁾ § 5 odst. 5 zákona ČNR č. 76/1978 Sb.

(4) Pravidla chování žáků a učňů (školní řád), jakož i podrobnosti o druzích a stupních výchovných opatření stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 24

Přijímání ke studiu na středních školách

(1) O přijetí žáka do střední školy¹³⁾ rozhoduje ředitel školy ve lhůtě stanovené prováděcím předpisem.

(2) K posouzení studijních předpokladů uchazečů o studium na střední škole zřizuje ředitel školy se souhlasem krajského národního výboru přijímací komisi jako svůj poradní orgán.

(3) Uchazeč o studium na střední škole podává přihlášku ke studiu písemně ve lhůtě stanovené prováděcím předpisem školy, kterou navštěvuje, nebo organizaci, s níž je v pracovním poměru nebo obdobném pracovním vztahu. Ředitel školy nebo vedoucí organizace postoupí přihlášku s přípojenou osobní charakteristikou uchazeče ve lhůtě stanovené prováděcím předpisem školy, na kterou se uchazeč hlásí.

(4) Pro přijetí žáka do střední školy jsou rozhodující jeho klasifikace ze základní školy nebo základní devítileté školy, jeho osobní charakteristika schválená ředitelem základní školy nebo základní devítileté školy nebo vedoucím organizace, s níž je v pracovním poměru nebo v obdobném pracovním vztahu, vyjádření lékaře o zdravotním stavu uchazeče a jeho zdravotní způsobilosti ke studiu a k výkonu povolání, na které se studiem připravuje, a výsledek přijímací zkoušky, pokud je tato zkouška předepsána. Pro přijetí žáka do středního odborného učiliště je potřebné též vyjádření organizace, pro kterou má být žák připravován.

(5) V případech, kdy žák, který úspěšně ukončil základní školu a nemá ukončenou povinnou školní docházku, nebyl přijat ke studiu ve střední škole, do které se přihlásil nebo přihlášku ke studiu do střední školy nepodal, ani si nevybral žádoucí školu, kterou mu krajský národní výbor nabídl v rámci volných míst ve středních školách v kraji, zahájí přijímací řízení z vlastního podnětu ředitel střední školy určené krajským národním výborem, v jehož územním obvodu plní nebo má plnit žák povinnou školní docházku.

(6) Jestliže je to z hlediska přípravy žáka uvedeného v odstavci 5 vhodnější, určí na žádost žáka po vyjádření jeho zákonného zástupce střední školu jiný krajský národní výbor v dohodě s příslušným krajským národním výborem;^{9c)} v takovém případě zahájí přijímací řízení z vlastního podnětu ředitel takto určené střední školy.

(7) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může uchazeč podat do osmi dnů prostřednictvím ře-

ditele školy odvolání k národnímu výboru, který školu odborně vede; ředitel školy nemůže o odvolání sám rozhodnout.

(8) Termíny pro podání přihlášky, termíny přijímací zkoušky, lhůtu k předání přihlášky řediteli střední školy a lhůtu, do které je ředitel této školy povinen rozhodnout, stanoví ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

(9) Ve zvlášť odůvodněných případech může ministr školství pravomocné rozhodnutí o nepřijetí ke studiu ve střední škole zrušit a rozhodnout, že uchazeč se přijímá ke studiu ve střední škole; pokud jde o střední zdravotnické školy, přísluší tato pravomoc ministru zdravotnictví České socialistické republiky.

§ 25

Stipendium a hmotné zabezpečení

(1) Stipendium a hmotné zabezpečení ze státních rozpočtových prostředků přiznává a odnímá žákům středních škol¹⁴⁾ ředitel školy.

(2) Postup při přiznávání a odnímání stipendia a hmotného zabezpečení žáků stanoví ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 26

Přerušeni studia

(1) Žákům středních škol a zvláštních odborných učilišť, kteří splnili povinnou školní docházku, může být z vážných důvodů osobních, zejména zdravotních, přerušeno studium, a to až na dobu dvou let. O přerušeni studia rozhoduje ředitel školy. Po uplynutí doby přerušeni studia pokračuje žák v tom ročníku, ve kterém bylo studium přerušeno.

(2) Podrobnosti o přerušeni studia stanoví ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

§ 26a

Změna studijního nebo učebního oboru a přestup na jinou školu

(1) V prvním a druhém ročníku studia ve střední škole nebo zvláštním odborném učilišti se umožňuje ze závažných důvodů změna studijního nebo učebního oboru; tuto změnu lze vázat na vykonání rozdílové zkoušky. Přestup na jinou školu téhož druhu se umožňuje ve všech ročnících studia ve střední škole nebo ve zvláštním odborném učilišti.

(2) Změna studijního nebo učebního oboru nebo přestup na jinou školu se povoluje v souladu s plánem přípravy pracovníků pro jednotlivé obory.

¹³⁾ § 7, 18, 19 a 35 školského zákona.

¹⁴⁾ § 24 odst. 2 školského zákona.

(3) Změnu studijního nebo učebního oboru v rámci téže školy povoluje ředitel školy; jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, po projednání s organizací, pro kterou se žák připravuje. Přestup na jinou školu povoluje ředitel školy, do které se žák hlásí, po projednání s ředitelem školy, kterou žák navštěvuje; jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, i s organizací, pro kterou se žák připravuje, a pokud v důsledku přestupu na jinou školu má dojít ke změně této organizace, též v dohodě s organizací, pro kterou se má žák připravovat.^{14a)}

(4) Ministerstvo školství stanoví obecně závazným právním předpisem bližší podmínky o změnách studijního nebo učebního oboru nebo přestupu na jinou školu.

§ 26b

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

(1) Do vyššího ročníku postupuje žák, který prospěl.

(2) Žák, který neprospěl v období, kdy plní povinnou školní docházku, opakuje ročník.

(3) Žáku, který neprospěl v některém školním roce po splnění povinné školní docházky, může ředitel školy povolit opakování ročníku. Jde-li o žáka středního odborného učiliště nebo zvláštního odborného učiliště, opakování ročníku povoluje po projednání s organizací, pro kterou se žák připravuje.

(4) Podrobnosti o postupu žáka do vyššího ročníku a o opakování ročníku stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 27

Platnost vysvědčení vydaných cizozemskými školami

(1) Vysvědčení o maturitní nebo obdobné zkoušce vydané cizozemskou školou platí na území České socialistické republiky za rovnocenné vysvědčení absolventa školy poskytující v Československé socialistické republice úplné střední, popřípadě vyšší vzdělání, je-li mezinárodní dohodou stanovena vzájemná rovnocennost vysvědčení a je-li vysvědčení opatřeno ověřovací doložkou. Ověřovací doložku vydává krajský národní výbor příslušný podle bydliště žadatele.

(2) Vysvědčení o maturitní nebo obdobné zkoušce vydané cizozemskou školou platí na území České socialistické republiky za rovnocenné vysvědčení absolventa školy poskytující v Československé socialistické republice úplné střední, popřípadě vyšší vzdělání, není-li mezinárodní dohodou stanovena vzájemná rovnocennost vysvědčení, bylo-li uznáno (nostrifikace). Uznat lze jen vy-

svědčení vydané cizozemskou školou téže úrovně, jako jsou školy poskytující v Československé socialistické republice úplné střední, popřípadě vyšší vzdělání. Uznání může být vázáno podmínkou, že žadatel vykoná doplňovací zkoušku. O uznání rozhoduje a ověřovací doložku vydává krajský národní výbor příslušný podle místa bydliště žadatele.

(3) Vysvědčení opatřené ověřovací doložkou vydanou příslušným orgánem Slovenské socialistické republiky platí také na území České socialistické republiky.

(4) Podrobnosti o rovnocennosti a podmínkách uznávání vysvědčení vydaných cizozemskými školami stanoví ministerstvo školství po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

Příspěvky na úhradu nákladů ústavní výchovy a ochranné výchovy

§ 28

(1) Na částečnou úhradu nákladů za péči poskytovanou mládeži ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy¹⁵⁾ přispívají rodiče nebo jiné osoby, které mají k dítěti vyživovací povinnost, příspěvkem.

(2) O výši příspěvku v jednotlivých případech rozhoduje ředitel školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

(3) Výši příspěvku a způsob jeho úhrady stanoví ministerstvo školství v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány státní správy obecně závazným právním předpisem.

§ 29

(1) Mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou se poskytuje ošacení a kapesné a při jejím ukončení věcná pomoc.

(2) Výši kapesného a normy pro ošacení a věcnou pomoc stanoví ministerstvo školství v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a s ministerstvem financí České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 30

Příspěvky na úhradu nákladů spojených s hmotnou péčí o děti a mládež

(1) Jestliže se ve škole nebo školském zařízení zabezpečuje kromě bezplatné výchovy a vzdělávání i hmotná péče o dítě a mládež, přispívají rodiče nebo jiné osoby, které mají k dítěti vyživovací povinnost, příspěvkem na částečnou úhradu nákladů spojených s hmotnou péčí.

(2) Výši příspěvku a způsob jeho úhrady stanoví ministerstvo školství v dohodě s ministerstvem

^{14a)} § 20 odst. 2 školského zákona.

¹⁵⁾ § 23 až 31 zákona ČNR č. 76/1978 Sb.

práce a sociálních věcí České socialistické republiky a s ministerstvem financí České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 31

Příspěvky na školní stravování

(1) Národní výbory zajišťují společné stravování dětem a mládeži navštěvující školy a školská zařízení ve školních a internátních jídelnách. Na úhradu nákladů na stravování dětí a mládeže přispívají rodiče nebo osoby, které mají k dítěti vyživovací povinnost.

(2) Výši příspěvku a podrobnosti týkající se organizace a provozu školních jídelen a internátních jídelen stanoví ministerstvo školství a ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

Č Á S T P Ā T Ā

**SPOLEČNÁ, ZÁVĚREČNÁ A ZRUŠOVACÍ
USTANOVENÍ**

§ 32

**Zřizování a správa součástí školy jako
mimoškolního výchovného zařízení**

Národní výbory mohou podle zvláštních předpisů¹⁶⁾ zřídít jako mimoškolní výchovné zařízení školní družinu, školní klub, školní knihovnu, internát a domov mládeže, popřípadě jinou součást školy určenou ministerstvem školství, vyžaduje-li to účelnější organizace výchovně vzdělávací práce nebo jiný závažný důvod. Národní výbory vykonávají ve věcech správy těchto zařízení působnost, kterou mají jednotlivé stupně národních výborů při zřizování, zrušování, hospodářském zabezpečení, odborném vedení a inspekci výchovy a vzdělávání škol, jejichž součástí jinak tato zařízení jsou.

§ 32a

Vyučovací jazyk

(1) Vyučovacím jazykem je jazyk český nebo slovenský; ve slovenském jazyce se vyučuje ve školách (třídách) určených ministerstvem školství.^{16a)}

(2) Ve školách nebo ve třídách zřízených pro žáky maďarské, německé, polské a ukrajinské (rusínské) národnosti je vyučovacím jazykem jejich mateřský jazyk.^{16a)}

(3) Vyučuje-li se ve škole (třídě) v jiném vyučovacím jazyce než českém nebo slovenském, vyučuje se vždy též jazyku českému nebo slovenskému.

§ 32b

Sdružení rodičů a přátel školy

(1) K zajištění jednotného výchovného působení školy a rodiny a k plnění výchovně vzdělávacích cílů školy spolupracuje škola nebo školské zařízení úzce s rodiči a socialistickými organizacemi.

(2) Národní výbory dbají, aby se při školách a školských zařízeních jimi odborně vedených ustavilo sdružení rodičů a přátel školy (dále jen „sdružení“). Sdružení je socialistickou organizací a ustavuje se na společném shromáždění rodičů a přátel školy.

(3) Úkolem sdružení je pomáhat školám a školským zařízením v jejich výchovně vzdělávací práci, přispívat k jejich spojení se životem a prací lidu a aktivně se podílet na jejich zvelebování a napomáhat tak všestrannému rozvoji dětí a žáků.

(4) Národní výbory usměrňují činnost sdružení, jejich spolupráci se školami a školskými zařízeními, poskytují jim metodickou pomoc a kontrolují hospodaření s prostředky sdružení a správu jejich majetku. V těchto věcech je příslušný národní výbor, který odborně vede školu nebo školské zařízení, při němž je sdružení zřízeno.

(5) Podrobnosti o ustavování a činnosti, jakož i organizaci, hospodaření a zánik sdružení stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

§ 32c

Vedlejší hospodářská činnost

(1) Školy a školská zařízení mohou se souhlasem národního výboru, který je odborně vede, vykonávat pro socialistické organizace různé práce a činnosti (dále jen „vedlejší hospodářská činnost“). Vedlejší hospodářská činnost musí být v souladu s významem a zaměřením školy a školského zařízení a s jejich kádrovým, prostorovým a přístrojovým vybavením; nelze jí vykonávat na úkor poslání školy a školského zařízení a jejich úkolů.

(2) Prostředky získané vedlejší hospodářskou činností škol a školských zařízení se využívají pro jejich rozvoj.

(3) Ministerstvo školství stanoví obecně závazným právním předpisem bližší podmínky pro vykonávání vedlejší hospodářské činnosti po projednání s ministerstvem financí České socialistické republiky, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Českou plánovací komisí.

¹⁶⁾ § 45 školského zákona.

^{16a)} § 3 školského zákona.

§ 32d

Vyučování za úplatu

(1) Občané mohou vyučovat za úplatu (dále jen „soukromé vyučování“), jen pokud jim bylo uděleno povolení; toto povolení uděluje nebo odnímá místní národní výbor, v jehož územním obvodu bude vyučování prováděno.

(2) Podmínky, za kterých se soukromé vyučování povoluje nebo povolení odnímá, výši odměny, jakož i obory, v nichž se může vyučovat, stanoví ministerstvo školství v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky, ministerstvem financí České socialistické republiky, ministerstvem vnitra České socialistické republiky, ministerstvem kultury České socialistické republiky a Českým cenovým úřadem obecně závazným právním předpisem.

§ 32e

Vztah zákona k obecným předpisům o správním řízení

Obecné předpisy o správním řízení^{16b)} se nevztahují na rozhodování podle § 7 odst. 2, § 11 odst. 4, § 23 odst. 1, § 23 odst. 2, nejde-li o rozhodování o podmíněném vyloučení ze studia nebo o vyloučení ze studia, § 24 odst. 5 a 6, jde-li o určení střední školy krajským národním výborem, a § 24 odst. 9.

§ 33

Rozsah působnosti zákona

(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na základní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči ustanovení vztahující se na základní školy, a na střední školy pro mládež vyžadující zvláštní péči ustanovení vztahující se na střední školy.

(2) Tento zákon se nevztahuje na vysoké školy, vojenské školy, školy Sboru národní bezpečnosti a vojsk ministerstva vnitra, školy požární ochrany, školy Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky, podniková a družstevní výchovná zařízení a výchovná zařízení společenských organizací.

(3) Působnost ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky podle zvláštních předpisů zůstává nedotčena.¹⁷⁾

§ 34

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se ustanovení druhé a třetí věty § 31 odst. 2 zákona č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon).

§ 35

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1978.

Zákon České národní rady č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, nabyt účinnosti dnem 1. července 1982. Zákon České národní rady č. 31/1984 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních, nabývá účinnosti dnem 1. září 1984, kromě ustanovení, kterým se mění a doplňuje § 24 zákona České národní rady o státní správě ve školství; toto ustanovení nabylo účinnosti dnem vyhlášení.

Kempný v. r.

^{16b)} Zákon č. 71/1967 Sb.

¹⁷⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

49

PŘEDSEDNICTVO ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

vyhlašuje

úplné znění zákona České národní rady ze dne 26. června 1978 č. 76 Sb., o školských zařízeních, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených zákonem České národní rady ze dne 2. dubna 1984 č. 31 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních

Z Á K O N

České národní rady o školských zařízeních

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Č Á S T P R V N Í

Z Á K L A D N Í U S T A N O V E N Í

§ 1

(1) Předškolní výchovu, výchovu mimo vyučování, systém dalšího vzdělávání učitelů a ostatních školských pracovníků a odborné služby školám, předškolním zařízením a školským výchovným zařízením zabezpečují školská zařízení.

(2) Školská zařízení jsou součástí školské výchovně vzdělávací soustavy.

(3) Školskými zařízeními jsou předškolní zařízení, školská výchovná zařízení, školská účelová zařízení, popřípadě další školská zařízení zřízená podle § 45 odst. 1.

Č Á S T D R U H Á

P Ř E D Š K O L N Í Z A Ř Í Ž E N Í

§ 2

Předškolní výchova a její úkoly

(1) Úkolem předškolní výchovy je vytvářet základy vědomostí a dovedností dětí, rozvíjet jejich řeč, myšlení a zájem o hru, o přiměřenou práci a učení. Předškolní výchova připravuje děti pro vstup do základní školy.

(2) Předškolní výchovu dětí zabezpečují v těsné spolupráci rodina a předškolní zařízení.

§ 3

Druhy předškolních zařízení

(1) Předškolními zařízeními jsou jesle, mateřská škola, společné zařízení jeslí a mateřské školy a dětský útulek.

(2) Předškolní zařízení uvedená v odstavci 1 jsou zřizována národními výbory jako územní předškolní zařízení nebo socialistickými organizacemi se souhlasem národního výboru jako závodní nebo družstevní předškolní zařízení.

§ 4

Jesle

(1) Jesle jsou dětská výchovná zařízení s léčebně preventivní péčí; pečují o zdravý tělesný a duševní vývoj a o harmonický rozvoj dětí zpravidla do věku tří let.

(2) Působnost ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky ve věcech jeslí, stanovená zvláštními předpisy,¹⁾ zůstává nedotčena.

§ 5

Mateřská škola

(1) Mateřská škola navazuje na výchovu dítěte v rodině a v jeslích, všestranně rozvíjí osobnost dítěte zpravidla ve věku od tří do šesti let a připravuje dítě pro vstup do základní školy. Do mateřské školy se přednostně přijímají děti, které dosáhly věku nejméně pěti let.

(2) Mateřské školy se zřizují především jako mateřské školy s celodenní péčí; mohou být zřizovány i jako školy internátní. Mateřské školy internátní poskytují dětem předškolní výchovu po celý týden nebo po celý rok.

(3) Pro děti mentálně nebo smyslově nebo tělesně postižené a pro děti s vadami řeči se zřizují mateřské školy pro děti vyžadující zvláštní péči. Pro děti nemocné nebo zdravotně oslabené se zřizují mateřské školy při zdravotnických zařízeních.

¹⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

(4) Pro děti, které nemohou do mateřských škol pravidelně docházet a které mají ve školním roce, v němž dosáhnou věku šesti let, zahájit povinnou školní docházku, se při mateřských školách zřizují ve druhém pololetí předcházejícího školního roku přípravná oddělení, v nichž se děti připravují na povinnou školní docházku.

(5) V zájmu příznivého vývoje smyslově postižených dětí předškolního věku je docházka těchto dětí do mateřských škol povinná od počátku školního roku, v němž dítě dovrší pátý rok věku. Vláda České socialistické republiky nařízením stanoví počátek účinnosti tohoto ustanovení.

§ 6

Společné zařízení jeslí a mateřské školy

(1) Jesle a mateřská škola se mohou zřizovat se společnou správou jako zařízení s celodenní péčí nebo zařízení internátní.

(2) Podrobnosti o zřizování a organizaci společného zařízení jeslí a mateřské školy stanoví ministerstvo školství České socialistické republiky (dále jen „ministerstvo školství“) v dohodě s ministerstvem zdravotnictví České socialistické republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 7

Dětský útulek

V místech, kde nejsou podmínky pro zřízení mateřské školy, se zřizuje dětský útulek. Dětský útulek plní s přihlédnutím k místním podmínkám úkoly mateřské školy.

§ 8

Předškolní zařízení zřizovaná socialistickými organizacemi

(1) Socialistické organizace se souhlasem národního výboru budují ze svých prostředků pro děti svých pracovníků předškolní zařízení nebo se na budování předškolních zařízení podílejí; náklady na tato zařízení hradí podle zvláštních předpisů.²⁾

(2) Ústřední orgány vytvářejí v oboru své působnosti podmínky pro rozvoj předškolních zařízení.

(3) Výdaje spojené s poskytováním výchovné a léčebně preventivní péče o děti v předškolních zařízeních zřizovaných socialistickými organizacemi hradí národní výbory.

(4) Podrobnosti o zřizování a provozu předškolních zařízení zřizovaných socialistickými or-

ganizacemi stanoví vláda České socialistické republiky nařízením.

Č Á S T T Ř E T Í

ŠKOLSKÁ VÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ

§ 9

Školskými výchovnými zařízeními jsou zařízení pro zájmové studium, školská zotavovací zařízení, mimoškolní výchovná zařízení a školská zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

Díl první

Zařízení pro zájmové studium

§ 10

Zájmovému studiu umění slouží lidové školy umění a školské ústavy umělecké výroby, zájmovému studiu jazyků lidové školy jazyků a jazykové školy, zájmovému studiu stenotypistiky a psaní strojem těsnopisné ústavy.

§ 11

Lidová škola umění

(1) Lidová škola umění se podílí na rozvíjení vloh, schopností a nadání dětí a mládeže, popřípadě dospělých formou zájmové výchovy a výuky v oblasti umění a účasti na společenském životě; poskytuje základy odborného vzdělání v hudebním, tanečním, literárně dramatickém, divadelním, loutkářském a výtvarném, oboru. Zvláště nadané žáky lidová škola umění připravuje v rozšířeném vyučování k dalšímu studiu na uměleckých školách.

(2) Lidová škola umění organizuje studium přípravně, určené především pro žáky prvního stupně základní školy, studium základní, které navazuje na studium přípravné, a kursy pro dospělé. Do přípravného studia mohou být výjimečně přijaty mimořádně hudebně nadané děti předškolního věku.

§ 12

Školský ústav umělecké výroby

(1) Školský ústav umělecké výroby svou výchovnou a vzdělávací činností pečuje o udržování tradičních a rozvíjení nových výtvarných projevů, technik a praktických poznatků v oborech lidové umělecké výroby a uměleckých řemesel.

(2) Ústav uskutečňuje zejména zájmovou výchovu a výuku žáků a dospělých zaměřenou na oblast lidové umělecké výroby, odbornou výchovu

²⁾ Např. vyhláška č. 90/1972 Sb., o financování některých zařízení podnikové společenské spotřeby a některých činností státních hospodářských organizací a organizací zahraničního obchodu, vyhláška č. 151/1978 Sb., o sdružování prostředků socialistických organizací, ve znění vyhlášky č. 15/1984 Sb., čl. 87 písm. b) Vzorových stanov jednotných zemědělských družstev (příloha k nařízení vlády ČSSR č. 137/1975 Sb.), směrnice federálního ministerstva financí o financování některých výdajů rozpočtových a příspěvkových organizací (reg. částka 7/1973 Sb.).

a výuku žáků a dospělých pro potřebu socialistických organizací zabývajících se lidovou uměleckou výrobou a uměleckými řemesly, pokud není zajišťována příslušnými středními školami, a tvorbu návrhů vzorů a technické dokumentace potřebných k zájmové i odborné výchově a výuce žáků a dospělých v oblasti lidové umělecké výroby a uměleckých řemesel.

(3) Ústav plní své úkoly prostřednictvím bezplatných kursů a prostřednictvím střední odborné uměleckořemeslné školy zřízené při ústavu.

§ 13

Lidová škola jazyků

Lidová škola jazyků poskytuje žákům základních škol, středních škol a studentům vysokých škol a pracujícím jazykové vzdělání v hlavních světových jazycích.

§ 14

Jazyková škola

(1) Jazyková škola poskytuje pracujícím, žákům základních škol, středních škol a studentům vysokých škol jazykové vzdělání v hlavních světových jazycích i v jazycích jiných; organizuje též vyučování jazykům s odborným zaměřením a připravuje pracující po jazykové stránce pro výkon činností v mezinárodních stycích, pro překladatelskou, tlumočnickou a jinou činnost.

(2) Studium na jazykové škole může být ukončeno státní jazykovou zkouškou; tuto zkoušku může vykonat i občan, který na jazykové škole nestudoval.

§ 15

Těsnopisný ústav

Těsnopisný ústav školí a doškoluje pracující v oboru českého a cizojazyčného těsnopisu, psaní na stroji, hospodářské korespondence, stenotypistiky, techniky a mechanizace administrativy a sekretářských prací. Studium oborů, jimž ústav vyučuje, může být ukončeno státní zkouškou.

Díl druhý

Školská zotavovací zařízení

§ 16

Škola v přírodě

(1) Škola v přírodě je školské zotavovací zařízení, které umožňuje pobyt dětí z předškolních zařízení a žáků škol nebo jednotlivých tříd, popřípadě pobyt vybraných skupin žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení školní výchovně vzdělávací práce. Jejím posláním je zotavení a upevnění zdraví a fyzické zdatnosti dětí a žáků žijících ve městech a průmyslových oblastech.

(2) Do školy v přírodě se vysílají děti z mateřských škol, žáci základních škol a žáci škol pro mládež vyžadující zvláštní péči.

(3) Národní výbory mohou zřizovat a spravovat školu v přírodě též mimo své územní obvody v dohodě s národním výborem, v jehož územním obvodu má být škola v přírodě zřízena.

Díl třetí

Mimoškolní výchovná zařízení

§ 17

Výchova mimo vyučování

(1) Výchova mimo vyučování tvoří organickou jednotu se školní výchovou. Jejím úkolem je poskytnout žákům po vyučování aktivní odpočinek, rozvíjet jejich osobité schopnosti, nadání a zájmy, vést je k účasti na společenském životě přiměřené jejich věku a pomáhat jim při přípravě na vyučování. Výchova mimo vyučování přispívá i k uvědomělé volbě povolání.

(2) Výchovu mimo vyučování organizují školy, Socialistický svaz mládeže, Pionýrská organizace Socialistického svazu mládeže, další společenské organizace a školská výchovná zařízení.

§ 18

Druhy mimoškolních výchovných zařízení

Mimoškolními výchovnými zařízeními jsou dům pionýrů a mládeže, stanice mladých techniků, stanice mladých přírodovědců a stanice mladých turistů a za podmínek stanovených tímto zákonem též školní družina, školní klub, školní knihovna a domov mládeže.

§ 19

Dům pionýrů a mládeže, stanice mladých techniků, stanice mladých přírodovědců a stanice mladých turistů

(1) Dům pionýrů a mládeže jako státní mimoškolní výchovné a vzdělávací zařízení pomáhá plnit hlavní výchovné cíle a poslání škol a programové a obsahové zaměření činnosti Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže a Socialistického svazu mládeže. Dům organizuje výchovně vzdělávací práci s dětmi a mládeží v době mimo vyučování a metodicky pomáhá školám, Pionýrské organizaci Socialistického svazu mládeže a Socialistickému svazu mládeže.

(2) Zřizuje se místní (městský) dům pionýrů a mládeže, okresní (obvodní) dům pionýrů a mládeže, krajský dům pionýrů a mládeže a Ústřední dům pionýrů a mládeže.

(3) Stanice mladých techniků, stanice mladých přírodovědců a stanice mladých turistů plní v oboru techniky, v oboru přírodních věd, v oboru turistiky a v oboru branné výchovy obdobné úkoly jako dům; zřizuje se jako oddělení domu

nebo jako samostatné mimoškolní výchovné zařízení.

(4) Národní výbory spolupracují s orgány Socialistického svazu mládeže a s orgány Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže při odborném vedení jimi spravovaných domů a stanic, při stanovení obsahové náplně těchto činností domů a stanic, které napomáhají uskutečňovat cíle Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže, a při kontrole činnosti domů a stanic.

§ 20

Školní družina a školní klub

(1) Výchově žáků základní školy, základní školy pro smyslově postižené žáky, základní školy pro žáky s vadami řeči, zvláštní školy nebo pomocné školy, popřípadě základní školy pro tělesně postižené žáky, základní školy při zdravotnických zařízeních slouží v době mimo vyučování a v době školních prázdnin školní družina a školní klub. Školní družina je určena pro žáky prvního až čtvrtého ročníku, školní klub pro žáky ostatních ročníků těchto škol.

(2) Pokud školní družina nebo školní klub nebude součástí školy, může se zřídit jako mimoškolní výchovné zařízení.³⁾

§ 21

Školní knihovna

(1) Školní knihovnu jako součást jednotné soustavy knihoven tvoří školní žákovská knihovna a školní učitelská knihovna.

(2) Pokud školní knihovna nebude součástí školy, může se zřídit jako mimoškolní výchovné zařízení.³⁾

§ 22

Domov mládeže

(1) Domov mládeže zabezpečuje žákům středních škol výchovu, ubytování a stravování. Obsah výchovné činnosti v domově mládeže navazuje na obsah výchovně vzdělávací práce střední školy. Na politickovýchovné, kulturní, společenské a sportovní činnosti domova mládeže se podílí Socialistický svaz mládeže.

(2) Pokud domov mládeže nebude součástí školy, může se zřídit jako mimoškolní výchovné zařízení.³⁾

Díl čtvrtý

Školská zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy

§ 23

Pro výkon ústavní výchovy mládeže se zřizují dětské domovy. Pro výkon ústavní výchovy

obtížně vychovatelné mládeže nebo ochranné výchovy mládeže se zřizují zvláštní výchovná zařízení; výkon ústavní výchovy zajišťují též internátní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči. Diagnostické úkoly při výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy plní diagnostické ústavy.

§ 24

Dětský domov

(1) Dětský domov je internátní výchovné zařízení pro výkon ústavní výchovy mládeže; zajišťuje výchovnou, hmotnou a sociální péči mládeži s normálním duševním vývojem, která ze závažných důvodů nemůže být vychovávána ve vlastní rodině a nemůže být osvojena nebo umístěna v jiné formě náhradní rodinné péče.

(2) Mládež, u níž se předpokládá dlouhodobý pobyt v dětském domově, je vychovávána v dětském domově rodinného typu.

(3) Dětský domov pečuje o mládež od tří do osmnácti let, popřípadě do ukončení přípravy na povolání.

Zvláštní výchovná zařízení

§ 25

(1) Zvláštní výchovná zařízení uvedená v § 26 až 28 jsou internátní výchovná zařízení pro výkon ochranné výchovy nebo ústavní výchovy obtížně vychovatelné mládeže.

(2) Zvláštní výchovná zařízení jsou diferencována podle věku, pohlaví, stupně obtížnosti výchovy a podle mentální úrovně mládeže.

§ 26

Dětský výchovný ústav

Dětský výchovný ústav pečuje o obtížně vychovatelnou mládež do doby, než ukončí docházku do základní školy nebo do zvláštní školy, popřípadě než ukončí přípravu na povolání.

§ 27

Výchovný ústav pro mládež

Výchovný ústav pro mládež pečuje o obtížně vychovatelnou mládež, která ukončila docházku do základní školy nebo do zvláštní školy; v péči ústavu mládež zůstává do osmnácti, popřípadě do devatenácti let, byla-li jí ochranná výchova nebo ústavní výchova prodloužena soudem.

§ 28

Ústav s výchovně léčebným režimem

Ústav s výchovně léčebným režimem pečuje po dobu nezbytné potřeby o mládež z dětských domovů a zvláštních výchovných zařízení, u níž byla zjištěna přechodná nebo trvalá duševní po-

³⁾ § 45 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol [školský zákon].

rucha takového druhu a stupně, že nemůže být vychovávána v ostatních zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

Diagnostické ústavy

§ 29

(1) Diagnostické ústavy jsou internátní výchovná zařízení, která komplexně vyšetřují z hlediska psychologického a pedagogického mládež s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou nebo mládež, o jejímž umístění do výchovného zařízení rozhodl předběžným opatřením národní výbor, popřípadě mládež, o jejíž umístění do výchovného zařízení požádali národní výbor zákonní zástupci, a zprostředkovávají její zdravotní vyšetření. Mládež rozmisťují do příslušných typů dětských domovů a zvláštních výchovných zařízení, popřípadě do internátních škol pro mládež vyžadující zvláštní péči.

(2) Diagnostické ústavy poskytují po přechodnou dobu výchovnou péči mládeži zadržené na útěku od rodičů nebo jiných osob, popřípadě z institucí odpovědných za její výchovu.

(3) Diagnostické ústavy se člení na dětské diagnostické ústavy (§ 30) a diagnostické ústavy pro mládež (§ 31).

§ 30

Dětský diagnostický ústav

Dětský diagnostický ústav plní diagnostické úkoly uvedené v § 29; vede evidenci mládeže umístěné v dětských domovech a dětských výchovných ústavech ve svém územním obvodu.

§ 31

Diagnostický ústav pro mládež

Diagnostický ústav pro mládež plní diagnostické úkoly uvedené v § 29; vede evidenci mládeže umístěné ve výchovných ústavech pro mládež v územním obvodu stanoveném ministerstvem školství.

Díl pátý

Příprava pro pracovní uplatnění občanů se změněnou pracovní schopností

§ 31a

(1) Funkcí školských výchovných zařízení plní též zařízení sociální péče, v nichž se, občánům se změněnou pracovní schopností poskytuje vzdělání a výcvik pro vhodná pracovní uplatnění podle předpisů o sociálním zabezpečení; tato zařízení mohou plnit též funkci střediska praktického vyučování.⁴⁾

(2) Ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky a ministerstvo školství stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o vzdělávání a výcviku v těchto zařízeních.

ČÁST ČTVRTÁ

ŠKOLSKÁ ÚČELOVÁ ZAŘÍZENÍ

§ 32

Školská účelová zařízení pomáhají předškolním zařízením, základním školám, školám pro mládež vyžadující zvláštní péči, středním školám a školským výchovným zařízením plnit výchovně vzdělávací úkoly; zabezpečují také další vzdělávání pedagogických pracovníků nebo hmotnou péči o žáky po dobu jejich pobytu ve škole.

Díl první

Zařízení výchovného poradenství

§ 33

Úkoly výchovného poradenství plní na školách výchovní poradci, okresní pedagogicko-psychologické poradny, městské pedagogicko-psychologické poradny a krajské pedagogicko-psychologické poradny.

§ 34

Výchovný poradce

Základní školy, školy pro mládež vyžadující zvláštní péči a střední školy zajišťují úkoly výchovného poradenství výchovnými poradci, jimiž jsou učitelé školy odborně připravení pro výchovné poradenství.

§ 35

Okresní pedagogicko-psychologická poradna

(1) Okresní pedagogicko-psychologická poradna pomáhá řešit výukové a výchovné problémy dětí předškolních zařízení i žáků škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede okresní národní výbor, pomáhá při profesionální orientaci a uvědomělé volbě povolání žáků a zajišťuje pro školy odborné pedagogicko-psychologické služby.

(2) Okresní pedagogicko-psychologická poradna provádí pedagogicko-psychologické vyšetření žáků navrhovaných k zařazení do škol pro mládež vyžadující zvláštní péči a zprostředkovává jejich zdravotní a jiná vyšetření; metodicky usměrňuje činnost výchovných poradců.

§ 35a

Městská pedagogicko-psychologická poradna

Městská pedagogicko-psychologická poradna plní úkoly okresní pedagogicko-psychologic-

⁴⁾ § 37 a 38 zákona České národní rady č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů ČSR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 32/1983 Sb.), § 61 školského zákona.

ké poradny v územním obvodu městského národního výboru.

§ 36

Krajská pedagogicko-psychologická poradna

(1) Krajská pedagogicko-psychologická poradna pomáhá řešit výukové a výchovné problémy dětí a žáků škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede krajský národní výbor, a pomáhá při profesionální orientaci a uvědomělé volbě povolání žáků; poskytuje okresním pedagogicko-psychologickým poradnám a městským pedagogicko-psychologickým poradnám odbornou pomoc v případech, které vyžadují speciální vyšetření nebo vedení.

(2) Krajská pedagogicko-psychologická poradna metodicky usměrňuje činnost okresních pedagogicko-psychologických poraden a městských pedagogicko-psychologických poraden v kraji, výchovných poradců na školách a psychologů ve školských výchovných zařízeních, které odborně vede krajský národní výbor.

Díl druhý

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

§ 37

Okresní pedagogické středisko

(1) Okresní pedagogické středisko poskytuje odbornou pomoc ředitelům, učitelům a ostatním pedagogickým pracovníkům škol, předškolních zařízení a školských výchovných zařízení, které odborně vede okresní národní výbor.

(2) Středisko organizuje další vzdělávání pedagogických pracovníků a poskytuje na tomto úseku orgánům státní školské správy poradenskou službu.

(3) Středisko metodicky řídí a koordinuje činnost metodických sdružení a předmětových komisí na základních školách.

§ 37a

Městské pedagogické středisko

Městské pedagogické středisko plní úkoly okresního pedagogického střediska v územním obvodu městského národního výboru.

§ 38

Krajský pedagogický ústav

(1) Krajský pedagogický ústav poskytuje odbornou pomoc ředitelům, učitelům a ostatním pedagogickým pracovníkům škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede krajský národní výbor, školským pracovníkům okresních

národních výborů a metodikům okresních pedagogických středisek a městských pedagogických středisek.

(2) Ústav organizuje další vzdělávání pedagogických pracovníků a poskytuje na tomto úseku orgánům státní školské správy poradenskou službu; podle potřeb orgánů státní školské správy zkoumá stav a metody učebně výchovné práce v jednotlivých vyučovacích předmětech, v předškolní výchově a ve výchově mimo vyučování.

(3) Ústav metodicky řídí a koordinuje činnost okresních pedagogických středisek a městských pedagogických středisek v kraji a předmětových komisí na školách, které odborně vede krajský národní výbor.

Díl třetí

Zařízení školního stravování

§ 39

Školní jídelna

Školní jídelna se zřizuje jako účelové zařízení pro předškolní zařízení a pro školy všech druhů. Zabezpečuje stravování dětí a žáků, učitelů a ostatních pracovníků škol v době jejich pobytu ve škole a spolupůsobí při vytváření racionálních výživových, hygienických a společenských návyků.

§ 40

Jídelna v internátním zařízení

V internátních školách a v internátních výchovných zařízeních je jídelna součástí školy nebo výchovného zařízení; poskytuje celodenní stravování.

§ 41

Středisko školního stravování

(1) Pro metodické řízení školních a internátních jídelen se zřizují střediska školního stravování.

(2) Krajské středisko školního stravování metodicky řídí okresní střediska školního stravování, městská střediska školního stravování a školní a internátní jídelny odborně vedené krajským národním výborem a zabezpečuje zvyšování kvalifikace pracovníků těchto jídelen.

(3) Okresní středisko školního stravování metodicky řídí školní a internátní jídelny odborně vedené okresním národním výborem a zabezpečuje zvyšování kvalifikace pracovníků těchto jídelen.

(4) Městské středisko školního stravování plní v územním obvodu městského národního výboru úkoly okresního střediska školního stravování.

Díl čtvrtý

Ostatní účelová zařízení

§ 42

Školní hospodářství

(1) Školním hospodářstvím se rozumí školní statek, školní pole, školní rybníky a školní zahrady.

(2) Školní hospodářství se zřizuje na středních zemědělských technických školách, na středních lesnických technických školách a na středních rybářských technických školách.

(3) Školní hospodářství plní účelové pedagogické poslání spočívající zejména v zajištění praktického výcviku žáků, jejich zájmové odborné činnosti, v rozvíjení odborné a pedagogické práce učitelů a v plnění výrobních a dodávkových úkolů.

§ 43

Technické a materiálové středisko

Technické a materiálové středisko poskytuje školám pomoc při modernizaci výchovně vzdělávací práce a při vytváření materiálně technické základny pro rozvíjení, zkvalitňování a prohlubování polytechnického vyučování.

§ 44

Školní výpočetní středisko

Školní výpočetní středisko je účelové zařízení středních škol pro vyučování výpočetní technice; pro učitele středních škol zabezpečuje ve spolupráci s krajským pedagogickým ústavem studijní cykly, kurzy, semináře, přednášky a instruktáže o výpočetní technice.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ A ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 45

(1) Vláda České socialistické republiky nařízením stanoví, která další školská zařízení mohou národní výbory podle společenské potřeby zřizovat.

(2) Ministerstvo školství vydává obecně závazné právní předpisy o výchovně vzdělávací činnosti předškolních zařízení a školských výchovných zařízení uvedených v tomto zákoně, pokud tato působnost podle zvláštního zákona nepřísluší jinému ústřednímu orgánu státní správy.

(3) Délku studia a učební plány na lidových školách umění, na lidových školách jazyků a na

jazykových školách stanoví ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem.

(4) Podrobnosti o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy stanoví ministerstvo školství v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem.

(5) Ministerstvo školství řídí v rozsahu stanoveném vládou České socialistické republiky pokusné ověřování organizace a forem výchovně vzdělávací práce v předškolních zařízeních a ve školských výchovných zařízeních, jakož i pokusné ověřování dalších školských zařízení.

(6) Ministerstvo školství obecně závazným právním předpisem určí školská zařízení, ve kterých mají pedagogičtí pracovníci postavení učitele.

(7) Ministerstvo školství může určit druhy školských zařízení, které lze slučovat a jaké bude jejich organizační postavení; o slučování těchto školských zařízení rozhoduje krajský národní výbor se souhlasem národních výborů, které školská zařízení zřídily.

§ 46

Tento zákon se vztahuje na školská zařízení spravovaná národními výbory. Ustanovení § 2 až 8 se vztahují i na předškolní zařízení zřizovaná socialistickými organizacemi.

§ 47

Zrušují se:

1. § 3, 4 a § 22 až 24 zákona č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon),
2. § 21 vládního nařízení č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti,
3. vládní vyhláška č. 72/1961 Sb., o zřizování jeslí a mateřských škol ve společných budovách.

§ 48

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1978.

Zákon České národní rady č. 31/1984 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady o státní správě ve školství a zákon České národní rady o školských zařízeních, nabývá účinnosti dnem 1. září 1984, kromě ustanovení, kterým se mění a doplňuje § 24 zákona České národní rady o státní správě ve školství; toto ustanovení nabylo účinnosti dnem vyhlášení.

50

PRESEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje

úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady z 27. júna 1978 č. 79 Zb. o štátnej správe v školstve, ako vyplýva zo zmien a doplnkov vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady z 27. apríla 1982 č. 52 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, a zákonom Slovenskej národnej rady z 2. apríla 1984 č. 32 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach

Z Á K O N

Slovenskej národnej rady
o štátnej správe v školstve

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Účelom zákona je ustanoviť pôsobnosť a úlohy orgánov štátnej správy v školstve a utvoriť predpoklady na to, aby tieto orgány a školy a školské zariadenia dôsledne uskutočňovali štátnu školskú politiku.

§ 2

Orgány štátnej správy v školstve

Orgánmi štátnej správy v školstve sú:

- a) národné výbory,
- b) Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky,
- c) iné ústredné orgány štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

§ 3

Národné výbory

(1) Národné výbory spravujú školy a školské zariadenia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Národné výbory pri správe škôl a školských zariadení školy a školské zariadenia zriaďujú a zrušujú podľa ustanovenej siete [§ 14 ods. 2 písm. b) a c)], hospodársky ich zabezpečujú vo svojich plánoch a rozpočtoch, odborne ich vedú, vykonávajú v nich inšpekciu výchovy a vzdelávania

a robia ďalšie opatrenia v štátnej správe na úseku školstva podľa tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov na všestranné zabezpečenie cieľov a úloh štátnej školskej politiky.

(3) Sieťou škôl a školských zariadení sa rozumie ich územné rozmiestnenie s uvedením ich druhov a typov; pri stredných školách sa v tejto sieti uvádzajú študijné alebo učebné odbory, pri stredných odborných učilištiach, osobitných odborných učilištiach a strediskách praktického vyučovania aj príslušný ústredný orgán a orgán oprávnený zriaďiť stredné odborné učilište, osobitné odborné učilište a stredisko praktického vyučovania.

(4) Hospodárskym zabezpečením škôl a školských zariadení sa rozumie zabezpečovanie ich investičnej výstavby, prevádzky a údržby a zabezpečovanie náležitostí poskytovaných pracovníkom podľa pracovnoprávných predpisov.

(5) Odborným vedením škôl a školských zariadení sa rozumie organizovanie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby sa uskutočňoval v rámci štátnej školskej politiky a podľa stanovených učebných plánov a učebných osnov, a starostlivosť o výber, dislokáciu a politický a odborný rast pedagogických pracovníkov škôl a školských zariadení.

§ 4

Riaditeľ školy

(1) Školu (školské zariadenie) riadi jej riaditeľ. V neprítomnosti riaditeľa riadi školu (školské zariadenie) zástupca riaditeľa, a ak zástupca riaditeľa nie je ustanovený, iný člen pedagogického zboru poverený riaditeľom.

(2) Riaditeľ zodpovedá za ideovú, pedagogickú a odbornú úroveň a výsledky práce školy, utvára podmienky pre prácu všetkých pracovníkov, riadi a kontroluje prácu všetkých pracovníkov i žiakov; stará sa o ďalšie ideovo-politické, pedagogické a odborné vzdelávanie pracovníkov.

(3) Riaditeľ rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach občanov¹⁾ v prípadoch zverených mu týmto zákonom.

(4) Riaditeľ strednej školy a riaditeľ osobitného odborného učilišťa zriaďuje poradný zbor ako svoj poradný orgán. Členmi poradného zboru riaditeľa strednej školy a poradného zboru riaditeľa osobitného odborného učilišťa môžu byť len politicky a odborne vyspelí zástupcovia socialistických organizácií (priemyselných a poľnohospodárskych organizácií, organizácií vykonávajúcich obchodnú činnosť, organizácií poskytujúcich služby, družstevných organizácií, kultúrnych a umeleckých organizácií a spoločenských organizácií). Členmi poradného zboru riaditeľa strednej školy a poradného zboru riaditeľa osobitného odborného učilišťa môžu byť aj zástupcovia miestneho národného výboru v sídle školy. Poradný zbor pomáha riaditeľovi strednej školy alebo riaditeľovi osobitného odborného učilišťa najmä pri riešení otázok prípravy žiakov na povolanie, praktického vyučovania, výchovy mimo vyučovania a materiálneho vybavenia škôl.

DRUHÁ ČASŤ

PŮSOBNOSŤ ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY NA ÚSEKU ŠKOLSTVA

§ 5

Miestny národný výbor

(1) Miestny národný výbor so súhlasom okresného národného výboru zriaďuje a zrušuje jasle, materskú školu, spoločné zariadenie jasle a materská škola, detský útulok, školskú jedáleň a miestny dom pionierov a mládeže.²⁾

(2) Miestny národný výbor zabezpečuje prevádzku materskej školy, spoločného zariadenia jasle a materská škola, detského útulku, ktoré zriadil národný výbor, a základnej školy, osobitnej školy, školskej jedálne a miestneho domu pionierov a mládeže.

(3) Miestny národný výbor rozhoduje o prijímaní detí do materskej školy, spoločného zariadenia jasle a materská škola, detského útulku, ktoré zriadil národný výbor, a do školskej jedálne, školskej družiny a školského klubu základnej školy, ak počet prihlásených detí presahuje počet detí, ktoré možno v týchto zariadeniach umiestniť; inak pri-

jíma deti riaditeľ zariadenia. Pri prijímaní detí do školských zariadení, ktoré zriadil národný výbor, spolupracuje miestny národný výbor s Revolučným odborovým hnutím a s ostatnými spoločenskými organizáciami. Prijímanie detí do jasli upravujú osobitné predpisy.³⁾

(4) Miestny národný výbor v strediskovej obci okrem pôsobnosti uvedenej v odsekoch 1 až 3 so súhlasom okresného národného výboru

- a) zriaďuje a zrušuje základnú školu,
- b) určuje obvod školy a školských zariadení, ktoré zriaďuje.

§ 6

Mestský národný výbor

(1) Mestský národný výbor vykonáva okrem pôsobnosti, ktorá patrí miestnemu národnému výboru v strediskovej obci (§ 5 ods. 4), aj pôsobnosť, ktorá podľa § 10 inak patrí okresnému národnému výboru.

(2) Mestský národný výbor ďalej

- a) zriaďuje a zrušuje školské zariadenia slúžiace školám, ktoré zriaďuje,
- b) zabezpečuje prevádzku škôl a školských zariadení, ktoré zriaďuje.

(3) Mestský národný výbor prvej a druhej kategórie⁴⁾ zriaďuje a zrušuje

- a) so súhlasom okresného národného výboru mestský dom pionierov a mládeže, mestskú stanicu mladých technikov, mladých prírodovedcov alebo mladých turistov, mestské stredisko školského stravovania, ľudovú školu umenia a ľudovú školu jazykov,
- b) so súhlasom krajského národného výboru základnú školu pri zdravotníckom zariadení, školu v prírode a detský domov.

(4) Mestský národný výbor prvej kategórie zriaďuje a zrušuje mestské pedagogické stredisko, mestskú pedagogicko-psychologickú poradňu a technické a materiálové stredisko.

Okresný národný výbor

§ 7

(1) Okresný národný výbor zriaďuje a zrušuje, pokiaľ z § 5 ods. 4 a z § 6 nevyplýva inak,

- a) okresné pedagogické stredisko, okresnú pedagogicko-psychologickú poradňu, okresný dom pionierov a mládeže, okresnú stanicu mladých technikov, mladých prírodovedcov alebo mladých turistov, okresné stredisko školského stravovania a technické a materiálové stredisko.

1) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

2) § 3 ods. 2 zákona SNR č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.

§ 25 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 35/1983 Zb.).

3) § 57 vyhlášky č. 42/1966 Zb. o poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.

4) § 10 ods. 3 a 4 zákona o národných výboroch.

- b) po prerokovaní s príslušným miestnym národným výborom základnú školu, osobitnú školu, osobitnú materskú školu, ľudovú školu umenia a ľudovú školu jazykov,
- c) so súhlasom krajského národného výboru základnú školu pri zdravotníckych zariadeniach, školu v prírode a detský domov,
- d) školské zariadenia slúžiace školám uvedeným pod písmenami b) a c).

(2) Okresný národný výbor dáva súhlas na zriadenie a zrušenie materskej školy a spoločného zariadenia jasle a materská škola, ktoré zriaďuje a zrušuje socialistická organizácia.

(3) Okresný národný výbor odborne vedie

- a) školy a školské zariadenia, ktoré zriaďuje miestny národný výbor (§ 5 ods. 1 a 4) a mestský národný výbor (§ 6),
- b) školy a školské zariadenia uvedené v odsekoch 1 a 2.

§ 8

Okresný národný výbor určuje obvod materskej školy, spoločného zariadenia jasle a materská škola, osobitnej materskej školy, základnej školy a osobitnej školy, pokiaľ z § 5 ods. 4 a § 6 nevyplýva inak.

§ 9

(1) Okresný národný výbor hospodársky zabezpečuje školy a školské zariadenia uvedené v § 7 ods. 1; pre školy a školské zariadenia, ktorých prevádzku zabezpečuje miestny národný výbor (§ 5 ods. 2) a mestský národný výbor (§ 6 ods. 2 písm. b)), okresný národný výbor zabezpečuje investičnú výstavbu a vecí vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pracovníkov týchto škôl a školských zariadení. Hospodárske zabezpečenie jaslí upravujú osobitné predpisy.⁵⁾

(2) Okresný národný výbor plní úlohy organizácie vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pre pracovníkov škôl a školských zariadení uvedených v § 5 ods. 1, § 6 ods. 2 písm. a), ods. 3 a 4 a v § 7 ods. 1 a pre riaditeľky, učiteľky a detské sestry v materskej škole alebo spoločnom zariadení jasle a materská škola, ako aj pre vedúce v detskom útulku, ak ich zriadila socialistická organizácia; ustanovuje riaditeľov týchto škôl a školských zariadení. Pracovnoprávne vzťahy pracovníkov jaslí upravujú osobitné predpisy.⁵⁾

§ 10

Okresný národný výbor rozhoduje o prijatí dieťaťa do školy, ktoré dovŕši šiesty rok veku v ča-

se od začiatku školského roka do konca kalendárneho roka, o odložení začiatku povinnej školskej dochádzky,⁶⁾ o dočasnom alebo trvalom oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy a o inom spôsobe jeho vzdelávania, ak žiak pre svoj zdravotný stav nemôže túto povinnosť plniť, a o oslobodení od povinnej školskej dochádzky dieťaťa, ktoré pre svoj duševný stav nie je schopné vzdelávať sa.⁷⁾ Príslušným na rozhodovanie je okresný národný výbor, v územnom obvode ktorého dieťa plní povinnú školskú dochádzku alebo túto povinnosť má plniť.

Krajský národný výbor

§ 11

(1) Krajský národný výbor zriaďuje a zrušuje

- a) stredné odborné učilište, stredné odborné učilište pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, stredné odborné učilište zabezpečujúce iba teoretické vyučovanie a osobitné odborné učilište, a to pre organizácie riadené alebo spravované národnými výbormi,
- b) gymnázium, strednú odbornú školu, konzervatórium, jazykovú školu, školský ústav umeleckej výroby a stenografický ústav,
- c) základnú školu pre zmyslovo alebo telesne postihnutých žiakov alebo pre žiakov s chybami reči alebo pre žiakov s viacerými chybami alebo pre ťažko vychovateľných žiakov, osobitnú školu pre zmyslovo alebo telesne postihnutých žiakov alebo pre žiakov s chybami reči alebo pre žiakov s viacerými chybami alebo pre ťažko vychovateľných žiakov, pomocnú školu, materskú školu pre deti zmyslovo alebo telesne postihnuté a materskú školu pre deti s chybami reči,
- d) školské zariadenia slúžiace školám uvedeným pod písmenami a) až c).

(2) Krajský národný výbor zriaďuje a zrušuje krajský pedagogický ústav, krajskú pedagogicko-psychologickú poradňu, krajský dom pionierov a mládeže, krajskú stanicu mladých technikov, mladých prírodovedcov alebo mladých turistov, domov mládeže, osobitné výchovné zariadenia (detský výchovný ústav, výchovný ústav pre mládež a ústav s výchovno-liečebným režimom), diagnostický ústav, školské výpočtové stredisko a krajské stredisko školského stravovania.

(3) Krajský národný výbor môže zriadiť základnú školu pre rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov, ak takúto školu zriaďuje v spoločnej správe so strednou školou pre rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov.^{7a)}

⁵⁾ Vyhláška č. 42/1966 Zb.

Vyhláška č. 19/1975 Zb. o sústave zdravotníckych zariadení.

⁶⁾ § 34 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon).

⁷⁾ § 37 školského zákona.

^{7a)} § 41 školského zákona.

(4) Krajský národní výbor dává súhlas

- a) na zriadenie alebo zrušenie stredného odborného učilišťa a osobitného odborného učilišťa zriaďovaného generálnym riaditeľom výrobnéj hospodárskej jednotky alebo orgánom, ktorý plní funkciu obdobnú funkcii generálneho riaditeľa, prípadne riaditeľom hospodárskej organizácie určenej príslušným ústredným orgánom,
- b) na zriadenie alebo zrušenie strediska praktického vyučovania zriaďovaného riaditeľom (vedúcim) organizácie, pre ktorú sa žiaci pripravujú na výkon povolania; príslušným je krajský národný výbor, v územnom obvode ktorého je alebo má byť zriadené stredisko praktického vyučovania,
- c) na ustanovenie riaditeľov škôl uvedených v tomto odseku a vedúcich stredísk praktického vyučovania a na ich uvoľnenie z funkcie.⁸⁾

(5) Krajský národný výbor

- a) môže po prerokovaní s orgánom, ktorý zriadil stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, určiť v súlade s národohospodárskym plánom, že v strednom odbornom učilišti alebo stredisku praktického vyučovania sa budú pripravovať žiaci i pre iné organizácie,⁹⁾
- b) môže zriadiť stredné odborné učilište pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a osobitné odborné učilište i na prípravu mládeže na robotnícke povolania, ktorá sa nebude pripravovať pre určitú organizáciu,^{9a)}
- c) môže zriadiť stredisko praktického vyučovania na prípravu mládeže vyžadujúcu osobitnú starostlivosť i pre potrebu organizácií, ktoré neriadi ani nespravuje, prípadne na prípravu mládeže, ktorá sa nebude pripravovať pre určitú organizáciu,^{9b)}
- d) určuje stredné školy, v ktorých budú plniť povinnú školskú dochádzku žiaci, ktorí úspešne skončili základnú školu, nemajú skončenú povinnú školskú dochádzku a neboli prijatí na štúdium na strednej škole, na ktorú sa prihlásili alebo prihlášku na štúdium na strednej škole nepodalí, ani si nevybrali žiadnu školu, ktorú im krajský národný výbor ponúkol v rámci voľných miest v stredných školách,^{9c)}
- e) vyjadruje sa k zriadeniu alebo zrušeniu stredného odborného učilišťa, ktoré zabezpečuje iba teoretické vyučovanie.^{9d)}

§ 12

Krajský národný výbor odborne vedie školy a školské zariadenia uvedené v § 11.

§ 13

Krajský národný výbor hospodársky zabezpečuje školy a školské zariadenia uvedené v § 11 ods. 1 až 3 a ods. 5 písm. b) a c) a plní úlohy organizácie vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pracovníkov škôl a školských zariadení uvedených v § 11 ods. 1 písm. b) až d), ods. 2 a 3 a ods. 5 písm. b) a c) a učiteľov škôl uvedených v § 11; ustanovuje riaditeľov škôl a školských zariadení uvedených v § 11 ods. 1 až 3 a ods. 5 písm. b) a vedúceho strediska praktického vyučovania uvedeného v § 11 ods. 5 písm. c).

Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky

§ 14

[1] Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej socialistickej republiky riadi výkon štátnej správy na úseku školstva; ak osobitný zákon neustanovuje inak.

[2] Ministerstvo školstva

- a) vydáva všeobecne záväzné právne predpisy o zriaďovaní, zrušovaní a o organizácii škôl a školských zariadení na zabezpečenie jednotného výkonu štátnej správy národnými výbormi na úseku školstva a na zabezpečenie výchovnej a vzdelávacej činnosti škôl a školských zariadení,
- b) po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi a krajskými národnými výbormi ustanovuje a upravuje sieť stredných škôl, škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, zariadení na výkon ústavnej výchovy a ochranej výchovy a sieť školských hospodárstiev,
- c) vydáva zásady, podľa ktorých krajský národný výbor ustanoví sieť ostatných škôl a školských zariadení, ktoré nie sú uvedené pod písmenom b),
- d) ustanovuje druhy a náležitosti vysvedčení a ostatných školských tlačív, ako aj spôsob ich evidencie,
- e) ustanovuje zásady pre ideové a pedagogické riadenie škôl v odbore pôsobnosti iných ústredných orgánov,
- f) ustanovuje po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi podmienky na prijímanie a štúdium cudzincov na stredných školách,

⁸⁾ § 52 ods. 2 a § 62 ods. 1 školského zákona.

⁹⁾ § 14 a § 61 ods. 2 školského zákona.

^{9a)} § 30 ods. 3 a § 32 ods. 4 školského zákona.

^{9b)} § 61 ods. 2 školského zákona.

^{9c)} § 19 ods. 2 školského zákona.

^{9d)} § 61 ods. 1 školského zákona.

g) ustanovuje po dohode s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky postup pri zabezpečovaní vzdelávania občanov vo výkone trestu odňatia slobody,

h) môže zriadiť školský ústav umeleckej výroby a stenografický ústav¹⁰⁾ ako priamo riadené organizácie a poveriť ich metodickým riadením ostatných ústavov tohto druhu.

(3) Ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zriaďovaní, činnosti, organizácii a o rokovaní poradného zboru riaditeľa strednej školy a poradného zboru riaditeľa osobitného odborného učilišťa.

(4) Ministerstvo školstva vydáva všeobecne záväznú právnu predpis o rovnosťatách žiakov a pracovníkov v odbore svojej pôsobnosti.

§ 14a

Pri ministerstve školstva sa zriaďuje Ústredný poradný zbor pre koordináciu výchovy mládeže na robotnícke povolania. Jeho úlohou je vyjadrovať sa k zásadným otázkam výchovy mládeže na robotnícke povolania. Členov tohto poradného zboru vymenúva minister školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „minister školstva“) spravidla podľa návrhov vedúcich ústredných orgánov a krajských národných výborov.

TRETIA ČASŤ

INŠPEKCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

§ 15

Inšpekcia výchovy a vzdelávania ako súčasť riadenia školstva je kontrolou výchovy a vzdelávania poskytovaného v školách a školských zariadeniach.

§ 16

(1) Hlavným poslaním inšpekcie výchovy a vzdelávania je kontrola ideovo-politickej, pedagogickej, odbornej a metodickej činnosti škôl a školských zariadení tak, aby bol zabezpečený jednotný vplyv štátu na túto činnosť.

(2) Inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje aj úroveň riadenia škôl a školských zariadení z odborného i pedagogického hľadiska, utvárania kádrových a potrebných materiálo-technických podmienok pre ich účinnú prácu; poskytuje aj odbornú pedagogickú pomoc učiteľom a ostatným pracovníkom škôl a školských zariadení.

(3) Na školách v pôsobnosti iných ústredných orgánov inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje, ako sa uplatňujú zásady určené ministerstvom školstva pre ideové a pedagogické riadenie škôl [§ 14 ods. 2 písm. e)] a kontroluje vyučovanie všeobecnovzdelávacích predmetov.

(4) V oblasti prípravy mládeže na robotnícke povolania inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje aj to, ako ústredné orgány, organizácie a zariadenia na výchovu mládeže, ktoré sú zodpovedné za prípravu mládeže na robotnícke povolania, dodržiavajú a plnia úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov a z iných opatrení v tejto oblasti. Súčasťou tejto kontroly je aj kontrola úrovne a účinnosti rezortného dozoru i úrovne riadenia prípravy mládeže na robotnícke povolania v organizáciách a v ich nadriadených orgánoch.

§ 17

(1) Inšpekcia výchovy a vzdelávania sa člení na školskú inšpekciu a na štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania.

(2) Školskú inšpekciu vykonáva ministerstvo školstva, krajské národné výbory a okresné národné výbory. Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania vykonáva ministerstvo školstva a krajské národné výbory.

§ 18

Ústrednú inšpekciu výchovy a vzdelávania vykonáva ministerstvo školstva svojimi ústrednými školskými inšpektormi; inšpekciu výchovy a vzdelávania v krajoch a okresoch vykonávajú krajskí a okresní školskí inšpektori, ktorí sú pracovníkmi príslušných národných výborov.

§ 19

Školskí inšpektori prerokujúajú výsledky inšpekčnej činnosti s riaditeľom školy alebo školského zariadenia. Školskí inšpektori môžu ukladať riaditeľovi, prípadne ďalším pracovníkom školy alebo školského zariadenia záväznú pokyny týkajúce sa obsahu a organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu; sú oprávnení pozastaviť výkon nezákonného alebo pedagogicky nesprávneho opatrenia učiteľa, riaditeľa školy alebo školského zariadenia alebo školského inšpektora orgánu štátnej správy nižšieho stupňa a sú povinní o tom informovať orgán príslušný na vykonanie nápravy.

§ 20

Podrobnejšie úlohy inšpekcie výchovy a vzdelávania, práva a povinnosti školských inšpektorov a zásady pre rezortný dozor ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom; ustanovuje aj záväzný plán hlavných úloh inšpekcie výchovy a vzdelávania, kvalifikačné predpoklady školských inšpektorov a zásady pre ich výber, prípravu a ďalšie vzdelávanie.

¹⁰⁾ § 12 a 15 zákona SNR č. 78/1978 Zb.

ŠTVRTÁ ČASŤ

OSOBITNÉ USTANOVENIA

§ 21

Plnenie povinnej školskej dochádzky mimo územia Československej socialistickej republiky

(1) Deti československých štátnych občanov môžu plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Československej socialistickej republiky, ak v prípadoch odôvodnených záujmami spoločnosti a rodičov odchádzajú s rodičmi na dočasný pobyt do zahraničia (ďalej len „osobitný spôsob plnenia povinnej školskej dochádzky“).

(2) O osobitnom spôsobe plnenia povinnej školskej dochádzky rozhoduje okresný národný výbor, v územnom obvode ktorého dieťa plní povinnú školskú dochádzku alebo túto povinnosť má plniť.

(3) Podrobnosti o osobitnom spôsobe plnenia povinnej školskej dochádzky ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 22

Zaraďovanie detí do škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť

(1) O zaraďovaní detí do základnej školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, do osobitnej školy, do pomocnej školy¹¹⁾ a do materskej školy pre deti vyžadujúce osobitnú starostlivosť,¹²⁾ rozhoduje okresný národný výbor príslušný podľa miesta bydliska dieťaťa.

(2) Podrobnosti o zaraďovaní detí do škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky a s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

§ 22a

(1) Hodnotenie a klasifikácia žiakov základných škôl, stredných škôl a škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť je súčasťou ich výchovy a vzdelávania. Účelom hodnotenia a klasifikácie je prispievať k zodpovednému vzťahu žiakov k výchove a vzdelávaniu v súlade so školskými predpismi. Výsledky hodnotenia a klasifikácie uvedie škola na vysvedčení.

(2) Pravidlá hodnotenia a klasifikácie žiakov ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

¹¹⁾ § 28 ods. 5 školského zákona.

¹²⁾ § 5 ods. 5 zákona SNR č. 78/1978 Zb.

¹³⁾ § 18, 19 a 35 školského zákona.

§ 22b

Vysvedčenia vydané školami v Českej socialistickej republike platia i v Slovenskej socialistickej republike.

§ 23

Výchovné opatrenia

(1) Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností, za významný prejav aktivity alebo za statočný čin môže sa žiakovi alebo učňovi udeliť pochvala alebo iné ocenenie.

(2) Ak sa žiak alebo učeň prevíni proti školskému poriadku, môže sa mu podľa závažnosti previnenia uložiť niektoré z týchto výchovných opatrení: napomenutie od triedneho učiteľa, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa školy; žiakom stredných škôl alebo osobitných odborných učilíšť, ktorí splnili povinnú školskú dochádzku, môže sa uložiť aj podmienené vylúčenie zo štúdia alebo vylúčenie zo štúdia. O podmienenom vylúčení zo štúdia rozhoduje riaditeľ školy, o vylúčení zo štúdia rozhoduje krajský národný výbor, ktorý školu odborne vedie; ak ide o žiaka stredného odborného učilišťa alebo osobitného odborného učilišťa, po prerokovaní s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje.

(3) Výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 sa môžu ukladať do jedného mesiaca od dňa, keď sa o previnení žiaka dozvedel pedagogický pracovník školy príslušný na uloženie výchovného opatrenia, alebo ak ide o vylúčenie zo štúdia, krajský národný výbor, ktorý školu odborne vedie, najneskoršie však do jedného roka od dňa, keď sa žiak dopustil previnenia.

(4) Pravidlá správania žiakov a učňov (školský poriadok), ako aj podrobnosti o druhoch a stupňoch výchovných opatrení ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 24

Prijímanie na štúdium na stredných školách

(1) O prijatí žiaka na strednú školu¹³⁾ rozhoduje riaditeľ školy v lehote ustanovenej vykonávacím predpisom.

(2) Na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov o štúdium na strednej škole zriaďuje riaditeľ školy so súhlasom krajského národného výboru prijímaciu komisiu ako svoj poradný orgán.

(3) Uchádzač o štúdium na strednej škole podáva prihlášku na štúdium písomne v lehote určenej vykonávacím predpisom školy, ktorú navštevuje, alebo organizácii, s ktorou je v pracovnom po-

mere alebo obdobnom pracovnom vzťahu. Riaditeľ školy alebo vedúci organizácie zašle prihlášku s priloženou osobnou charakteristikou uchádzača v lehote určenej vykonávacím predpisom školy, na ktorú sa uchádzač hlási.

(4) Pre prijatie žiaka na strednú školu je rozhodujúca jeho klasifikácia zo základnej školy alebo základnej deväťročnej školy, jeho osobná charakteristika schválená riaditeľom základnej školy alebo základnej deväťročnej školy alebo vedúcim organizácie, s ktorou je v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu, vyjadrenie lekára o zdravotnom stave uchádzača a jeho zdravotnej spôsobilosti na štúdium a na výkon povolania, na ktoré sa štúdiom pripravuje, a výsledok prijímacej skúšky, ak je táto skúška predpísaná. Pre prijatie žiaka na stredné odborné učilište je potrebné aj vyjadrenie organizácie, pre ktorú sa má žiak pripravovať.

(5) V prípadoch, keď žiak, ktorý úspešne skončil základnú školu a nemá skončenú povinnú školskú dochádzku, nebol prijatý na štúdium na strednej škole, na ktorú sa prihlásil, alebo prihlášku na štúdium na strednej škole nepodal, ani si nevybral žiadnu školu, ktorú mu krajský národný výbor ponúkol v rámci voľných miest na stredných školách v kraji, prijímacie konanie začne na vlastný podnet riaditeľ strednej školy určenej krajským národným výborom, v územnom obvode ktorého žiak plní alebo má plniť povinnú školskú dochádzku.

(6) Ak je to z hľadiska prípravy žiaka uvedeneho v odseku 5 vhodnejšie, určí na žiadosť žiaka po vyjadrení jeho zákonného zástupcu strednú školu iný krajský národný výbor po dohode s príslušným krajským národným výborom;^{14c)} v takomto prípade začne prijímacie konanie na vlastný podnet riaditeľ takto určenej strednej školy.

(7) Proti rozhodnutiu podľa odseku 1 môže uchádzač podať do ôsmich dní prostredníctvom riaditeľa školy odvolanie na národný výbor, ktorý školu odborne vedie; riaditeľ školy nemôže o odvolaní sám rozhodnúť.

(8) Termíny na podanie prihlášky, termíny prijímacej skúšky, lehotu na odovzdanie prihlášky riaditeľovi strednej školy a lehotu, do ktorej riaditeľ tejto školy je povinný rozhodnúť, ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

(9) V osobitne odôvodnených prípadoch môže minister školstva právoplatné rozhodnutie o neprijatí na štúdium na strednej škole zrušiť a rozhodnúť, že uchádzač sa prijíma na štúdium na strednej škole; ak ide o stredné zdravotnícke školy, patrí táto právomoc ministrom zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky.

§ 25

Štipendium a hmotné zabezpečenie

(1) Štipendium a hmotné zabezpečenie zo štátnych rozpočtových prostriedkov žiakom stredných škôl¹⁴⁾ priznáva a odníma riaditeľ školy.

(2) Postup pri priznávaní a odnímaní štipendia a hmotného zabezpečenia žiakom ustanovuje ministerstvo školstva a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 26

Prerušenie štúdia

(1) Žiakom stredných škôl a osobitných odborných učilíšť, ktorí splnili povinnú školskú dochádzku, môže sa z vážnych osobných dôvodov, najmä zdravotných, štúdium prerušiť, a to až na dva roky. O prerušení štúdia rozhoduje riaditeľ školy. Po uplynutí prerušenia štúdia pokračuje žiak v tom ročníku, v ktorom bolo štúdium prerušené.

(2) Podrobnosti o prerušení štúdia ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 26a

Zmena študijného alebo učebného odboru a prestup na inú školu

(1) V prvom i druhom ročníku štúdia na strednej škole alebo na osobitnom odbornom učilíšti sa umožňuje zo závažných dôvodov zmena študijného alebo učebného odboru; túto zmenu možno viazať na vykonanie rozdielovej skúšky. Prestup na inú školu rovnakého druhu sa umožňuje vo všetkých ročníkoch štúdia na strednej škole alebo v osobitnom odbornom učilíšti.

(2) Zmena študijného alebo učebného odboru alebo prestup na inú školu sa povoľuje v súlade s plánom prípravy pracovníkov pre jednotlivé odbory.

(3) Zmenu študijného alebo učebného odboru v rámci tej istej školy povoľuje riaditeľ školy; ak ide o žiaka stredného odborného učilišta alebo osobitného odborného učilišta, zmena sa povoľuje po prerokovaní s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje. Prestup na inú školu povoľuje riaditeľ školy, na ktorú sa žiak hlási, po prerokovaní s riaditeľom školy, ktorú žiak navštevuje; ak ide o žiaka stredného odborného učilišta alebo osobitného odborného učilišta, prestup sa prerokuje aj s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje; ak v dôsledku prestupu na inú školu má dôjsť k zmene tejto organizácie, prestup sa uskutoční aj po dohode s organizáciou, pre ktorú sa má žiak pripravovať.^{14a)}

¹⁴⁾ § 24 ods. 2 školského zákona.

^{14a)} § 20 ods. 2 školského zákona.

(4) Ministerstvo školstva ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnejšie podmienky zmien študijného alebo učebného odboru alebo prestupu na inú školu.

§ 26b

Postup do vyššieho ročníka a opakovanie ročníka

(1) Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý prospel.

(2) Žiak, ktorý neprospel v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, opakuje ročník.

(3) Žiakovi, ktorý neprospel v niektorom školskom roku po splnení povinnej školskej dochádzky, môže riaditeľ školy povoliť opakovanie ročníka. Ak ide o žiaka stredného odborného učilišťa alebo osobitného odborného učilišťa, opakovanie ročníka povoľuje po prerokovaní s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje.

(4) Podrobnosti o postupe žiaka do vyššieho ročníka a o opakovaní ročníka ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 27

Platnosť vysvedčení vydaných zahraničnými školami

(1) Vysvedčenie o maturitnej alebo obdobnej skúške vydané zahraničnou školou platí na území Slovenskej socialistickej republiky za rovnocenné s vysvedčením absolventa školy poskytujúcej v Československej socialistickej republike úplné stredné, prípadne vyššie vzdelanie, ak je medzinárodnou dohodou ustanovená vzájomná rovnocennosť vysvedčení a ak je vysvedčenie opatrené overovacou doložkou. Overovaciu doložku vydáva krajský národný výbor príslušný podľa bydliska žiadateľa.

(2) Vysvedčenie o maturitnej alebo obdobnej skúške vydané zahraničnou školou platí na území Slovenskej socialistickej republiky za rovnocenné s vysvedčením absolventa školy poskytujúcej v Československej socialistickej republike úplné stredné, prípadne vyššie vzdelanie, ak nie je medzinárodnou dohodou ustanovená vzájomná rovnocennosť vysvedčení, len vtedy, ak bolo uznané (nostrifikácia). Uznať možno len vysvedčenie vydané zahraničnou školou tej istej úrovne, ako sú školy poskytujúce v Československej socialistickej republike úplné stredné, prípadne vyššie vzdelanie. Uznatie možno viazať na podmienku, že žiadateľ vykoná doplňovaciu skúšku. O uznaní rozhoduje a overovaciu doložku vydáva krajský národný výbor príslušný podľa miesta bydliska žiadateľa.

(3) Vysvedčenie opatrené overovacou doložkou vydanou príslušným orgánom Českej socialis-

tickej republiky platí aj na území Slovenskej socialistickej republiky.

(4) Podrobnosti o rovnocennosti a podmienkach uznávania vysvedčení vydaných zahraničnými školami ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

Príspevky na úhradu nákladov ústavnej výchovy a ochrannej výchovy

§ 28

(1) Na čiastočnú úhradu nákladov za starostlivosť poskytovanú mládeži v školských zariadeniach na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy¹⁵⁾ prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, príspevkom.

(2) O výške príspevku v jednotlivých prípadoch rozhoduje riaditeľ školského zariadenia na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy.

(3) Výšku príspevku a spôsob jeho úhrady ustanovuje ministerstvo školstva po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi štátnej správy všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 29

(1) Mládeži s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou sa poskytuje ošatenie a vreckové a pri jej skončení vecná pomoc.

(2) Výšku vreckového a normy ošatenia a vecnej pomoci ustanovuje ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 30

Príspevky na úhradu nákladov spojených s hmotnou starostlivosťou o deti a mládež

(1) Ak sa v škole alebo v školskom zariadení zabezpečuje okrem bezplatnej výchovy a vzdelávania aj hmotná starostlivosť o deti a mládež, prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, príspevkom na čiastočnú úhradu nákladov spojených s hmotnou starostlivosťou.

(2) Výšku príspevku a spôsob jeho úhrady ustanovuje ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

¹⁵⁾ § 23 až 31 zákona SNR č. 78/1978 Zb.

§ 31

Príspevky na školské stravovanie

(1) Národné výbory zabezpečujú spoločné stravovanie deťom a mládeži, ktorá navštevuje školy a školské zariadenia, v školských a internátnych jedálňach. Na úhradu nákladov na stravovanie detí a mládeže prispievajú rodičia alebo osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(2) Výšku príspevku a podrobnosti týkajúce sa organizácie a prevádzky školských jedální a internátnych jedální ustanovuje ministerstvo školstva a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

PIATA ČASŤ

**SPOLOČNÉ, ZÁVEREČNÉ A ZRUŠOVACIE
USTANOVENIA**

§ 32

**Zriaďovanie a správa súčasti školy ako
mimoškolského výchovného zariadenia**

Národné výbory môžu podľa osobitných predpisov¹⁶⁾ zriadiť ako mimoškolské výchovné zariadenie školskú družinu, školský klub, školskú knižnicu, internát a domov mládeže, prípadne inú súčasť školy určenú ministerstvom školstva, ak to vyžaduje účelnejšia organizácia výchovno-vzdelávacej práce alebo iný závažný dôvod. Národné výbory vykonávajú vo veciach správy týchto zariadení pôsobnosť, ktorú majú jednotlivé stupne národných výborov pri zriaďovaní, zrušovaní, hospodárskom zabezpečení, odbornom vedení a inšpekcii výchovy a vzdelávania škôl, ktorých súčasťou sú tieto zariadenia.

§ 32a

Vyučovací jazyk

(1) Vyučovacím jazykom je jazyk slovenský alebo český; v českom jazyku sa vyučuje v školách (triedach) určených ministerstvom školstva.^{16a)}

(2) V školách alebo v triedach zriadených pre žiakov maďarskej, nemeckej, poľskej a ukrajinskej (rusínskej) národnosti je vyučovacím jazykom ich materinský jazyk.^{16a)}

(3) Ak sa v škole (triede) vyučuje v inom vyučovacom jazyku ako v slovenskom alebo českom, vyučuje sa vždy aj jazyk slovenský alebo český.

§ 32b

Združenie rodičov a priateľov školy

(1) Na zabezpečenie jednotného výchovného pôsobenia školy a rodiny a na plnenie výchovno-

vzdelávacích cieľov školy spolupracuje škola alebo školské zariadenie úzko s rodičmi a socialistickými organizáciami.

(2) Národné výbory dbajú na to, aby sa pri školách a školských zariadeniach, ktoré odborne vedú, ustanovilo združenie rodičov a priateľov školy (ďalej len „združenie“). Združenie je socialistickou organizáciou a ustanovuje sa na spoločnom zhromaždení rodičov a priateľov školy.

(3) Úlohou združenia je pomáhať školám a školským zariadeniam v ich výchovno-vzdelávacej práci, prispievať k ich spojeniu so životom a prácou ľudu, aktívne sa podieľať na ich zveľaďovaní, a tým napomáhať všestranný rozvoj detí a žiakov.

(4) Národné výbory usmerňujú činnosť združení, ich spoluprácu so školami a školskými zariadeniami, poskytujú im metodickú pomoc a kontrolujú hospodárenie s prostriedkami združení a správu ich majetku. V týchto veciach je príslušný národný výbor, ktorý odborne vedie školu alebo školské zariadenie, pri ktorom je združenie zriadené.

(5) Podrobnosti o ustanovovaní a činnosti, ako aj organizáciu, hospodárenie a zánik združenia ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 32c

Vedľajšia hospodárska činnosť

(1) Školy a školské zariadenia môžu so súhlasom národného výboru, ktorý ich odborne vedie, vykonávať pre socialistické organizácie rôzne práce a činnosti (ďalej len „vedľajšia hospodárska činnosť“). Vedľajšia hospodárska činnosť musí byť v súlade s významom a zameraním školy a školského zariadenia a s ich kádrovým, priestorovým a prístrojovým vybavením; nemožno ju vykonávať na úkor poslania školy, školského zariadenia a ich úloh.

(2) Prostriedky získané vedľajšou hospodárskou činnosťou škôl a školských zariadení sa využívajú na ich rozvoj.

(3) Ministerstvo školstva ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnejšie podmienky na vykonávanie vedľajšej hospodárskej činnosti po prerokovaní s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenskou plánovacou komisiou.

§ 32d

Vyučovanie za odplatu

(1) Občania môžu vyučovať za odplatu (ďalej len „súkromné vyučovanie“) len vtedy, keď sa im

¹⁶⁾ § 45 školského zákona.

^{16a)} § 3 školského zákona.

udelilo povolenie; toto povolenie udeľuje alebo odníma miestny národný výbor, v územnom obvode ktorého sa bude vyučovanie uskutočňovať.

(2) Podmienky, za ktorých sa súkromné vyučovanie povoľuje alebo povolenie odníma, výšku odmeny, ako aj odbory, v ktorých sa môže vyučovať, ustanovuje ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom vnútra Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským cenovým úradom všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 32e

Vzťah zákona k všeobecným predpisom o správnom konaní

Všeobecné predpisy o správnom konaní^{16b)} sa nevzťahujú na rozhodovanie podľa § 7 ods. 2, § 11 ods. 4, § 23 ods. 1, § 23 ods. 2, ak nejde o rozhodovanie o podmienenečnom vylúčení zo štúdia alebo o vylúčení zo štúdia, § 24 ods. 5 a 6, ak ide o určenie strednej školy krajským národným výborom, a § 24 ods. 9.

§ 33

Rozsah pôsobnosti zákona

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na základné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ustanovenia vzťahujúce sa na základné školy, a na stredné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ustanovenia vzťahujúce sa na stredné školy.

(2) Tento zákon sa nevzťahuje na vysoké školy, vojenské školy, školy Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra, školy požiarnej ochrany, školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky, podnikové a družstevné výchovné zariadenia a výchovné zariadenia spoločenských organizácií.

(3) Pôsobnosť Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky podľa osobitných predpisov ostáva nedotknutá.¹⁷⁾

§ 34

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. ustanovenie druhej a tretej vety § 31 ods. 2 zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania [školský zákon],
2. položky 33 až 49 prílohy zákona SNR č. 131/1970 Zb. o zriadení krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike a o opatreniach s tým súvisiacich,
3. položky 44, 46 a 47 prílohy A. zákona SNR č. 159/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy.

§ 35

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1978.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, nadobudol účinnosť 1. júlom 1982. Zákon Slovenskej národnej rady č. 32/1984 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach, nadobúda účinnosť 1. septembrom 1984 okrem ustanovenia, ktorým bol zmenený a doplnený § 24 zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve; toto ustanovenie nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia.

V. Šalgovič v. r.

^{16b)} Zákon č. 71/1967 Zb.

¹⁷⁾ Zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.

51

PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje

úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady z 27. júna 1978 č. 78 Zb. o školských zariadeniach, ako vyplýva zo zmien a doplnkov vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady z 2. apríla 1984 č. 32 Zb., ktorým sa dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach

Z Á K O N

Slovenskej národnej rady
o školských zariadeniach

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Predškolskú výchovu, výchovu mimo vyučovania, systém ďalšieho vzdelávania učiteľov a ostatných školských pracovníkov a odborné služby školám, predškolským zariadeniam a školským výchovným zariadeniam zabezpečujú školské zariadenia.

(2) Školské zariadenia sú súčasťou školskej výchovno-vzdelávacej sústavy.

(3) Školské zariadenia sú predškolské zariadenia, školské výchovné zariadenia, školské účelové zariadenia, prípadne ďalšie školské zariadenia zriadené podľa § 45 ods. 1.

DRUHÁ ČASŤ
PREDŠKOLSKÉ ZARIADENIA

§ 2

Predškolská výchova a jej úlohy

(1) Úlohou predškolskej výchovy je utvárať základy vedomostí a zručností detí, rozvíjať ich reč, myslenie a záujem o hru, o primeranú prácu a učenie. Predškolská výchova pripravuje deti na vstup do základnej školy.

(2) Predškolskú výchovu detí zabezpečuje v úzkej spolupráci rodina a predškolské zariadenia.

§ 3

Druhy predškolských zariadení

(1) Predškolské zariadenia sú jasle, materská škola, spoločné zariadenie jasle a materská škola a detský útulok.

(2) Predškolské zariadenia uvedené v odseku 1 zriaďujú národné výbory ako územné predškolské zariadenia alebo socialistické organizácie so súhlasom národného výboru ako závodné alebo družstevné predškolské zariadenia.

§ 4

Jasle

(1) Jasle sú detské výchovné zariadenia s liečebno-preventívnou starostlivosťou; starajú sa o zdravý telesný a duševný vývoj a o harmonický rozvoj detí spravidla do troch rokov veku.

(2) Pôsobnosť - Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky vo veciach jaslí, upravená osobitnými predpismi,¹⁾ ostáva nedotknutá.

§ 5

Materská škola

(1) Materská škola nadväzuje na výchovu dieťaťa v rodine a v jasliach, všestranne rozvíja osobnosť dieťaťa spravidla vo veku od troch do šiestich rokov a pripravuje ho na vstup do základnej školy. Do materskej školy sa prednostne prijímajú deti, ktoré dovŕšili najmenej päť rokov veku.

(2) Materské školy sa zriaďujú predovšetkým ako materské školy s celodennou starostlivosťou; môžu sa zriaďovať aj ako školy internátne. Internátne materské školy poskytujú deťom

¹⁾ Zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.

predškolskú výchovu cez celý týždeň alebo cez celý rok. V materských školách s celodennou starostlivosťou a v internátnych materských školách sa môžu zriaďovať triedy bez celodennej starostlivosti a triedy pre deti ľahšie mentálne, zmyslovo alebo telesne postihnuté alebo pre deti s ľahšími chybami reči.

(3) Pre deti mentálne, zmyslovo alebo telesne postihnuté a pre deti s chybami reči sa zriaďujú materské školy pre deti vyžadujúce osobitnú starostlivosť. Pre choré alebo zdravotne oslabené deti sa zriaďujú materské školy pri zdravotníckych zariadeniach.

(4) Pre deti, ktoré nemôžu do materských škôl pravidelne dochádzať a ktoré majú v školskom roku, v ktorom dovŕšia šesť rokov veku, začať povinnú školskú dochádzku, sa pri materských školách zriaďujú v druhom polroku predchádzajúceho školského roku prípravné oddelenia, v ktorých sa deti pripravujú na povinnú školskú dochádzku.

(5) V záujme priaznivého vývoja zmyslovo postihnutých detí predškolského veku je dochádzka týchto detí do materských škôl povinná od začiatku školského roku, v ktorom dieťa dovŕši piaty rok veku. Vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením ustanoví začiatok účinnosti tohto ustanovenia.

§ 6

Spoločné zariadenie jasle a materská škola

(1) Jasle a materská škola sa môžu zriaďovať so spoločnou správou ako zariadenie s celodennou starostlivosťou alebo ako internátne zariadenie.

(2) Podrobnosti o zriaďovaní a organizácii spoločného zariadenia jasle a materská škola ustanovuje Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 7

Detský útulok

V miestach, kde nie sú podmienky na zriadenie materskej školy, zriaďuje sa detský útulok. Detský útulok plní s prihliadnutím na miestne podmienky úlohy materskej školy.

§ 8

Predškolské zariadenia zriaďované socialistickými organizáciami

(1) Socialistické organizácie so súhlasom národného výboru budujú zo svojich prostriedkov pre deti svojich pracovníkov predškolské zariadenia alebo sa na budovaní predškolských zariadení podieľajú; náklady na tieto zariadenia uhrádzajú podľa osobitných predpisov.²⁾

(2) Ústredné orgány utvárajú v odbore svojej pôsobnosti podmienky na rozvoj predškolských zariadení.

(3) Náklady spojené s poskytovaním výchovnej a liečebno-preventívnej starostlivosti o deti v predškolských zariadeniach zriadených socialistickými organizáciami uhrádzajú národné výbory.

(4) Podrobnosti o zriaďovaní a prevádzke predškolských zariadení zriaďovaných socialistickými organizáciami ustanoví vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením.

TRETIA ČASŤ

ŠKOLSKÉ VÝCHOVNÉ ZARIADENIA

§ 9

Školské výchovné zariadenia sú zariadenia pre záujmové štúdium, školské zotavovacie zariadenia, mimoškolské výchovné zariadenia a školské zariadenia na výkon ústavnej výchovy a ochrany výchovy.

Prvý diel

Zariadenia pre záujmové štúdium

§ 10

Záujmovému štúdiu umenia slúžia ľudové školy umenia a školské ústavy umeleckej výroby, záujmovému štúdiu jazykov, slúžia ľudové školy jazykov a jazykové školy, záujmovému štúdiu stenotypistiky a písania na stroji slúžia stenografické ústavy.

§ 11

Ľudová škola umenia

(1) Ľudová škola umenia sa podieľa na rozvíjaní vlôh, schopností a nadania detí a mládeže, prípadne dospelých formou záujmovej výchovy a výučby v oblasti umenia a účasťou na spoločenskom živote; poskytuje základy odborného vzdelania v hudobnom, tanečnom, literárno-dramatickom, divadelnom, bábkárskom a výtvarnom

²⁾ Napr. vyhláška č. 90/1972 Zb. o financovaní niektorých zariadení podnikovej spoločenskej spotreby a niektorých činností štátnych hospodárskych organizácií a organizácií zahraničného obchodu, vyhláška č. 151/1978 Zb. o združovaní prostriedkov socialistických organizácií v znení vyhlášky č. 15/1984 Zb., čl. 87 písm. b) Vzorových stanov jednotných roľníckych družstiev (príloha nariadenia vlády ČSSR č. 137/1975 Zb.), smernice Federálneho ministerstva financií o financovaní niektorých výdavkov rozpočtových a príspevkových organizácií (reg. v čiastke 7/1973 Zb.).

odbore. Osobitne nadaných žiakov ľudová škola umenia pripravuje rozšíreným vyučovaním na ďalšie štúdium na umeleckých školách.

[2] Ľudová škola umenia organizuje prípravné štúdium určené predovšetkým pre žiakov prvého stupňa základnej školy, základné štúdium, ktoré nadväzuje na prípravné štúdium, a kurzy pre dospelých. Do prípravného štúdia sa môžu prijať aj mimoriadne hudobne nadané deti predškolského veku.

§ 12

Školský ústav umeleckej výroby

[1] Školský ústav umeleckej výroby svojou výchovnou a vzdelávacou činnosťou sa stará o udržiavanie tradičných a rozvíjanie nových výtvarných prejavov, techník a praktických poznatkov v odboroch ľudovej umeleckej výroby a umeleckých remesiel.

[2] Ústav uskutočňuje najmä záujmovú výchovu a výučbu žiakov a dospelých zameranú na oblasť ľudovej umeleckej výroby, odbornú výchovu a výučbu žiakov a dospelých pre potreby socialistických organizácií, ktoré sa zaoberajú ľudovou umeleckou výrobou a umeleckými remeslami, ak ju nezabezpečujú príslušné stredné školy, a na tvorbu návrhov vzorov a technickej dokumentácie potrebných pre záujmovú i odbornú výchovu a výučbu žiakov a dospelých v oblasti ľudovej umeleckej výroby a umeleckých remesiel.

[3] Ústav plní svoje úlohy prostredníctvom bezplatných kurzov a prostredníctvom strednej odbornej umeleckoremeselnej školy zriadenej pri ústave.

§ 13

Ľudová škola jazykov

Ľudová škola jazykov poskytuje žiakom základných škôl, stredných škôl, študentom vysokých škôl a pracujúcim jazykové vzdelanie v hlavných svetových jazykoch.

§ 14

Jazyková škola

[1] Jazyková škola poskytuje pracujúcim, žiakom základných škôl, stredných škôl a študentom vysokých škôl jazykové vzdelanie v hlavných svetových jazykoch a v iných jazykoch, organizuje aj vyučovanie jazykov s odborným zameraním a pripravuje pracujúcich z jazykovej stránky na vykonávanie činností v medzinárodných stykoch, na prekladateľskú, tlmočnickú a inú činnosť.

[2] Štúdium na jazykovej škole sa môže ukončiť štátnou jazykovou skúškou; túto skúšku môže vykonať i občan, ktorý na jazykovej škole neštudoval.

§ 15

Stenografický ústav

Stenografický ústav školí a doškoľuje pracujúcich v odbore slovenskej a cudzojazyčnej stenografie, písania na stroji, hospodárskej korešpondencie, stenotypistiky, techniky a mechanizácie administratívy a sekretárskych prác. Štúdium odborov, ktoré sa v ústave vyučujú, možno ukončiť štátnou skúškou.

Druhý diel

Školské zotavovacie zariadenia

§ 16

Škola v prírode

[1] Škola v prírode je školské zotavovacie zariadenie, ktoré umožňuje pobyt detí z predškolských zariadení a žiakov škôl alebo jednotlivých tried, prípadne vybraných skupín žiakov v zdravotne priaznivom prostredí bez prerušenia školskej výchovno-vzdelávacej práce. Jej poslaním je zotavovanie a upevňovanie zdravia a fyzickej zdatnosti detí a žiakov žijúcich v mestách a priemyselných oblastiach.

[2] Do školy v prírode sa vysielajú deti z materských škôl, žiaci základných škôl a žiaci škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

[3] Národné výbory môžu školu v prírode zriaďovať a spravovať aj mimo svojich územných obvodov po dohode s národným výborom, v územnom obvode ktorého sa má škola v prírode zriaďiť.

Tretí diel

Mimoškolské výchovné zariadenia

§ 17

Výchova mimo vyučovania

[1] Výchova mimo vyučovania tvorí organickú jednotu so školskou výchovou. Jej úlohou je poskytnúť žiakom po vyučovaní aktívny oddych, rozvíjať ich špecifické schopnosti, nadanie a záujmy, viesť ich k účasti na spoločenskom živote primeranej ich veku a pomáhať im pri príprave na vyučovanie. Výchova mimo vyučovania prispieva i k uvedomelej voľbe povolania.

[2] Výchovu mimo vyučovania organizujú školy, Socialistický zväz mládeže, Pionierska organizácia Socialistického zväzu mládeže, ďalšie spoločenské organizácie a školské výchovné zariadenia.

§ 18

Druhy mimoškolských výchovných zariadení

Mimoškolské výchovné zariadenia sú dom pionierov a mládeže, stanica mladých technikov, stanica mladých prírodovedcov a stanica mladých turistov a za podmienok ustanovených týmto

zákonem aj školská družina, školský klub, školská knižnica a domov mládeže.

§ 19

Dom pionierov a mládeže, stanica mladých technikov, stanica mladých prírodovedcov a stanica mladých turistov

(1) Dom pionierov a mládeže ako štátne mimoškolské výchovné a vzdelávacie zariadenie pomáha plniť hlavné výchovné ciele a poslanie škôl a programové a obsahové zameranie činnosti Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže a Socialistického zväzu mládeže. Dom organizuje výchovno-vzdelávaciu prácu s deťmi a mládežou v čase mimo vyučovania a metodicky pomáha školám, Pionierskej organizácii Socialistického zväzu mládeže a Socialistickému zväzu mládeže.

(2) Zriaďuje sa miestny (mestský) dom pionierov a mládeže, okresný (obvodný) dom pionierov a mládeže, krajský dom pionierov a mládeže a ústredný dom pionierov a mládeže.

(3) Stanica mladých technikov, stanica mladých prírodovedcov a stanica mladých turistov plní v odbore techniky, v odbore prírodných vied, v odbore turistiky a v odbore brannej výchovy obdobné úlohy ako dom; zriaďuje sa ako oddelenie domu alebo ako samostatné mimoškolské výchovné zariadenie.

(4) Národné výbory spolupracujú s orgánmi Socialistického zväzu mládeže a orgánmi Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže pri odbornom vedení nimi spravovaných domov a staníc, pri určovaní obsahovej náplne tých činností domov a staníc, ktoré napomáhajú uskutočňovať ciele Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže, a pri kontrole činnosti domov a staníc.

§ 20

Školská družina a školský klub

(1) Na výchovu žiakov základnej školy, základnej školy pre zmyslovo postihnutých žiakov, základnej školy pre žiakov s chybami reči, osobitnej školy a pomocnej školy, prípadne základnej školy pre telesne postihnutých žiakov, základnej školy pri zdravotníckych zariadeniach slúži v čase mimo vyučovania a cez školské prázdniny školská družina a školský klub. Školská družina je určená pre žiakov prvého až štvrtého ročníka, školský klub pre žiakov ostatných ročníkov týchto škôl.

(2) Ak školská družina alebo školský klub nebude súčasťou školy, môže sa zriadiť ako mimoškolské výchovné zariadenie.³⁾

§ 21.

Školská knižnica

(1) Školskú knižnicu ako súčasť jednotnej sústavy knižníc tvorí školská žiacka knižnica a školská učiteľská knižnica.

(2) Ak školská knižnica nebude súčasťou školy, môže sa zriadiť ako mimoškolské výchovné zariadenie.³⁾

§ 22

Domov mládeže

(1) Domov mládeže zabezpečuje žiakom stredných škôl výchovu, ubytovanie a stravovanie. Obsah výchovnej činnosti v domove mládeže nadväzuje na obsah výchovno-vzdelávacej práce strednej školy. Na politickovýchovnej, kultúrnej, spoločenskej a športovej činnosti domova sa podieľa Socialistický zväz mládeže.

(2) Ak domov mládeže nebude súčasťou školy, môže sa zriadiť ako mimoškolské výchovné zariadenie.³⁾

Štvrtý diel

Školské zariadenia na výkon ústavnej výchovy a ochranej výchovy

§ 23

Na výkon ústavnej výchovy mládeže sa zriaďujú detské domovy. Na výkon ústavnej výchovy ťažko vychovateľnej mládeže alebo ochranej výchovy mládeže sa zriaďujú osobitné výchovné zariadenia; výkon ústavnej výchovy zabezpečujú aj internátne školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť. Diagnostické úlohy pri výkone ústavnej výchovy a ochranej výchovy plnia diagnostické ústavy.

§ 24

Detský domov

(1) Detský domov je internátne výchovné zariadenie na výkon ústavnej výchovy mládeže; zabezpečuje výchovnú, hmotnú a sociálnu starostlivosť o mládež s normálnym duševným vývojom, ktorú zo závažných dôvodov nemožno vychovávať vo vlastnej rodine a nemôže byť osvojená alebo umiestnená v inej forme náhradnej rodinnej starostlivosti.

(2) Mládež, u ktorej sa predpokladá dlhodobý pobyt v detskom domove, sa vychováva v detskom domove rodinného typu.

(3) Detský domov sa stará o mládež od troch do osemnástich rokov, prípadne do skončenia prípravy na povolanie.

³⁾ § 45 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon).

Osobitné výchovné zariadenia**§ 25**

[1] Osobitné výchovné zariadenia uvedené v § 26 až 28 sú internátne výchovné zariadenia na výkon ochrannej výchovy alebo ústavnej výchovy ťažko vychovateľnej mládeže.

[2] Osobitné výchovné zariadenia sú diferencované podľa veku, pohlavia, stupňa obťažnosti výchovy a podľa mentálnej úrovne mládeže.

§ 26**Detský výchovný ústav**

Detský výchovný ústav sa stará o ťažko vychovateľnú mládež do času, kým skončí dochádzku do základnej školy alebo do osobitnej školy, prípadne kým skončí prípravu na povolanie.

§ 27**Výchovný ústav pre mládež**

Výchovný ústav pre mládež sa stará o ťažko vychovateľnú mládež, ktorá skončila dochádzku do základnej školy alebo do osobitnej školy; v starostlivosti ústavu mládež ostáva do osemnástich, prípadne do devätnástich rokov, ak jej súd ochrannú výchovu alebo ústavnú výchovu predžil.

§ 28**Ústav s výchovno-liečebným režimom**

Ústav s výchovno-liečebným režimom sa stará v nevyhnutne potrebnom čase o mládež z detských domovov a osobitných výchovných zariadení, u ktorej bola zistená prechodná alebo trvalá duševná porucha takého druhu a stupňa, že nemôže byť vychovávaná v ostatných zariadeniach na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy.

Diagnostické ústavy**§ 29**

[1] Diagnostické ústavy sú internátne výchovné zariadenia, ktoré komplexne vyšetrujú z hľadiska psychologického a pedagogického mládež s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou alebo mládež, o umiestnení ktorej do výchovného zariadenia rozhodol predbežným opatrením národný výbor, prípadne mládež, o umiestnenie ktorej do výchovného zariadenia požiadali národný výbor zákonní zástupcovia, a sprostredkujú jej zdravotné vyšetrenie. Mládež rozmiestňujú do príslušných typov detských domovov a osobitných výchovných zariadení, prípadne do internátnych škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

[2] Diagnostické ústavy poskytujú na prechodný čas výchovnú starostlivosť mládeži, ktorá bola zadržaná na úteku od rodičov alebo iných osôb, prípadne z inštitúcií zodpovedných za jej výchovu.

[3] Diagnostické ústavy sa členia na detské diagnostické ústavy (§ 30) a na diagnostické ústavy pre mládež (§ 31).

§ 30**Detský diagnostický ústav**

Detský diagnostický ústav plní diagnostické úlohy uvedené v § 29; vedie evidenciu mládeže umiestnenej v detských domovoch a v detských výchovných ústavoch vo svojom územnom obvode.

§ 31**Diagnostický ústav pre mládež**

Diagnostický ústav pre mládež plní diagnostické úlohy uvedené v § 29; vedie evidenciu mládeže umiestnenej vo výchovných ústavoch pre mládež v územnom obvode ustanovenom ministerstvom školstva.

Piaty diel**Príprava na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou****§ 31a**

[1] Funkciu školských výchovných zariadení plnia aj zariadenia sociálnej starostlivosti, v ktorých sa občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou poskytuje vzdelanie a výcvik na vhodné pracovné uplatnenie podľa predpisov o sociálnom zabezpečení; tieto zariadenia môžu plniť aj funkciu strediska praktického vyučovania.⁴⁾

[2] Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a ministerstvo školstva ustanovujú všeobecne záväzným právny predpisom podrobnosti o vzdelávaní a výcviku v týchto zariadeniach.

ŠTVRTÁ ČASŤ**ŠKOLSKÉ ÚČELOVÉ ZARIADENIA****§ 32**

Školské účelové zariadenia pomáhajú predškolským zariadeniam, základným školám, školám pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, stredným školám a školským výchovným zariadeniam plniť výchovno-vzdelávacie úlohy; zabezpečujú aj ďalšie vzdelávacie pedagogických pracovníkov alebo hmotnú starostlivosť žiakom v čase ich pobytu v škole.

⁴⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 36/1983 Zb.).
§ 61 školského zákona.

Prvý díl

Zariadenia výchovného poradenstva

§ 33

Úlohy výchovného poradenstva plnia školy výchovnými poradcami, okresné pedagogicko-psychologické poradne, mestské pedagogicko-psychologické poradne a krajské pedagogicko-psychologické poradne.

§ 34

Výchovný poradca

Základné školy, školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a stredné školy zabezpečujú úlohy výchovného poradenstva výchovnými poradcami. Výchovnými poradcami sú učitelia školy odborne pripravení na výchovné poradenstvo.

§ 35

Okresná pedagogicko-psychologická poradňa

(1) Okresná pedagogicko-psychologická poradňa pomáha riešiť výučbové a výchovné problémy detí predškolských zariadení i žiakov škôl a školských výchovných zariadení, ktoré odborne vedie okresný národný výbor, pomáha pri profesijnej orientácii a uvedomelej voľbe povolania žiakov a zabezpečuje pre školy odborné pedagogicko-psychologické služby.

(2) Okresná pedagogicko-psychologická poradňa vykonáva pedagogicko-psychologické vyšetrenia žiakov navrhovaných na zaradenie do škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a sprostredkúva ich zdravotné a iné vyšetrenia; metodicky usmerňuje činnosť výchovných poradcov.

§ 35a

Mestská pedagogicko-psychologická poradňa

Mestská pedagogicko-psychologická poradňa plní úlohy okresnej pedagogicko-psychologickej poradne v územnom obvode mestského národného výboru.

§ 36

Krajská pedagogicko-psychologická poradňa

(1) Krajská pedagogicko-psychologická poradňa pomáha riešiť výučbové a výchovné problémy detí a žiakov škôl a školských výchovných zariadení, ktoré odborne vedie krajský národný výbor, pomáha pri profesijnej orientácii a uvedomelej voľbe povolania žiakov; poskytuje okresným pedagogicko-psychologickým poradiam a mestským pedagogicko-psychologickým

poradiam odbornú pomoc v prípadoch, ktoré vyžadujú špeciálne vyšetrenie alebo vedenie.

(2) Krajská pedagogicko-psychologická poradňa metodicky usmerňuje činnosť okresných pedagogicko-psychologických poradií a mestských pedagogicko-psychologických poradií v kraji, výchovných poradcov na školách a psychologov v školských výchovných zariadeniach, ktoré odborne vedie krajský národný výbor.

Druhý díl

Zariadenia pre ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov

§ 37

Okresné pedagogické stredisko

(1) Okresné pedagogické stredisko poskytuje odbornú pomoc riaditeľom, učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom škôl, predškolských zariadení a školských výchovných zariadení, ktoré odborne vedie okresný národný výbor.

(2) Stredisko organizuje ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov a poskytuje na tomto úseku orgánom štátnej školskej správy poradenskú službu.

(3) Stredisko metodicky riadi a koordinuje činnosť metodických združení a predmetových komisí na základných školách.

§ 37a

Mestské pedagogické stredisko

Mestské pedagogické stredisko plní úlohy okresného pedagogického strediska v územnom obvode mestského národného výboru.

§ 38

Krajský pedagogický ústav

(1) Krajský pedagogický ústav poskytuje odbornú pomoc riaditeľom, učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom škôl a školských výchovných zariadení, ktoré odborne vedie krajský národný výbor, školským pracovníkom okresných národných výborov a metodikom okresných pedagogických stredísk a mestských pedagogických stredísk.

(2) Ústav organizuje ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov a poskytuje na tomto úseku orgánom štátnej školskej správy poradenskú službu; podľa potrieb orgánov štátnej školskej správy skúma stav a metódy učebno-výchovnej práce v jednotlivých vyučovacích predmetoch, v predškolskej výchove a vo výchove mimo vyučovania.

(3) Ústav metodicky riadi a koordinuje činnosť okresných pedagogických stredísk a mestských pedagogických stredísk v kraji a predmetových komisí na školách, ktoré odborne vedie krajský národný výbor.

Tretí diel

Zariadenia školského stravovania

§ 39

Školská jedáleň

Školská jedáleň sa zriaďuje ako účelové zariadenie pre predškolské zariadenia a pre školy všetkých druhov; zabezpečuje stravovanie detí a žiakov, učiteľov a ostatných pracovníkov škôl v čase ich pobytu v škole a spolupôsobí pri utváraní racionálnych výživových, hygienických a spoločenských návykov.

§ 40

Jedáleň v internátnom zariadení

V internátnych školách a v internátnych výchovných zariadeniach je jedáleň súčasťou školy alebo výchovného zariadenia; poskytuje celodenné stravovanie.

§ 41

Stredisko školského stravovania

(1) Na metodické riadenie školských a internátnych jedální sa zriaďujú strediská školského stravovania.

(2) Krajské stredisko školského stravovania metodicky riadi okresné strediská školského stravovania, mestské strediská školského stravovania a školské a internátne jedálne, ktoré odborne vedie krajský národný výbor, a zabezpečuje zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov týchto jedální.

(3) Okresné stredisko školského stravovania metodicky riadi školské a internátne jedálne, ktoré odborne vedie okresný národný výbor, a zabezpečuje zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov týchto jedální.

(4) Mestské stredisko školského stravovania plní v územnom obvode mestského národného výboru úlohy okresného strediska školského stravovania.

Štvrtý diel

Ostatné účelové zariadenia

§ 42

Školské hospodárstvo

(1) Školským hospodárstvom sa rozumie školský majetok, školské lesy, školské rybárstvo a školské zahradníctvo.

(2) Školské hospodárstvo sa zriaďuje na lách, na stredných lesníckych technických školách a na stredných rybárskych technických školách.

(3) Školské hospodárstvo plní účelové pedagogické postavenie spočívajúce najmä v zabezpečení praktického výcviku žiakov, ich záujmovej

odbornej činnosti, v rozvíjaní odbornej a pedagogickej práce učiteľov a v plnení výrobných a doávkových úloh.

§ 43

Technické a materiálové stredisko

Technické a materiálové stredisko poskytuje školám pomoc pri modernizácii výchovno-vzdelávacej práce a pri utváraní materiálno-technickej základne na rozvoj, skvalitňovanie a prehĺbovanie polytechnického vyučovania.

§ 44

Školské výpočtové stredisko

Školské výpočtové stredisko je účelové zariadenie stredných škôl na vyučovanie výpočtovej techniky; pre učiteľov stredných škôl zabezpečuje v spolupráci s krajským pedagogickým ústavom študijné cykly, kurzy, semináre, prednášky a inštruktáže o výpočtovej technike.

PIATA ČASŤ

ZÁVEREČNÉ A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

§ 45

(1) Vláda Slovenskej socialistickej republiky nariadením ustanoví, ktoré ďalšie školské zariadenia môžu národné výbory podľa spoločenskej potreby zriaďovať.

(2) Ministerstvo školstva vydáva všeobecne záväzné právne predpisy o výchovno-vzdelávacej činnosti predškolských zariadení a školských výchovných zariadení uvedených v tomto zákone, pokiaľ táto pôsobnosť podľa osobitného zákona nepatrí inému ústrednému orgánu štátnej správy.

(3) Dĺžku štúdia a učebné plány na ľudových školách umenia, na ľudových školách jazykov a na jazykových školách ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

(4) Podrobnosti o výkone ústavnej výchovy a ochrannej výchovy ustanovuje ministerstvo školstva po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

(5) Ministerstvo školstva riadi v rozsahu ustanovenom vládou Slovenskej socialistickej republiky pokusné overovanie organizácie a foriem výchovno-vzdelávacej práce v predškolských zariadeniach a v školských výchovných zariadeniach, ako aj pokusné overovanie ďalších školských zariadení.

(6) Ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom určí školské zariadenia, v ktorých majú pedagogickí pracovníci postavenie učiteľa.

(7) Ministerstvo školstva môže určiť druhy školských zariadení, ktoré možno zlučovať a aké bude ich organizačné postavenie; o zlučovaní

týchto školských zariadení rozhoduje krajský národný výbor so súhlasom národných výborov, ktoré školské zariadenia zriadili.

§ 46

Rekreačné strediská školskej mládeže sa 1. septembrom 1978 stávajú školami v prírode.

§ 47

Tento zákon sa vzťahuje na školské zariadenia spravované národnými výbormi. Ustanovenia § 2 až 8 sa vzťahujú aj na predškolské zariadenia zriaďované socialistickými organizáciami.

§ 48

Zrušujú sa:

1. § 3, 4 a § 22 až 24 zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon),

2. § 21 vládneho nariadenia č. 59/1964 Zb. o úlohách národných výborov pri starostlivosti o deti,

3. vládna vyhláška č. 72/1961 Zb. o zriaďovaní jaslí a materských škôl v spoločných budovách.

§ 49

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1978.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 32/1984 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach, nadobúda účinnosť 1. septembrom 1984 okrem ustanovenia, ktorým bol zmenený a doplnený § 24 zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve; toto ustanovenie nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia.

V. Šalgovič v. r.

52

VYHLÁŠKA

federálního ministerstva financí

ze dne 21. května 1984

o vydání stříbrných pamětních stokorun k 150. výročí narození Jana Nerudy

Federální ministerstvo financí vyhláší podle § 3 odst. 2 zákona č. 41/1953 Sb., o peněžní reformě, a na základě § 2 odst. 2 vládního nařízení č. 35/1954 Sb., o pamětních mincích:

§ 1

[1] K 150. výročí narození Jana Nerudy se vydávají stříbrné pamětní stokoruny (dále jen „stokoruny“).

[2] Stokoruny se razí ze slitiny o 500 dílech stříbra, 400 dílech mědi, 50 dílech niklu a 50 dílech zinku. Hmotnost stokoruny je 9 g. Při ražbě je povolena odchylka nahoru i dolů v hmotnosti 10/1000 a v obsahu stříbra 5/1000. Průměr stokoruny je 29 mm, její hrana je vroubkovaná.

§ 2

[1] Na lici stokoruny je státní znak Československé socialistické republiky a pod ním v řád-

ku je označení hodnoty „100 Kčs“. V opise zprava v uzavřeném vnějším a neuzavřeném vnitřním kruhu zleva je název státu „ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA“.

[2] Na rubu stokoruny je uprostřed portrét Jana Nerudy, vlevo dům „U dvou slunců“ v Nerudově ulici na Malé Straně, a pod ním letopočty „1834“ a „1984“. Vpravo pod portrétem je v neuzavřeném opise jméno „JAN NERUDA“.

[3] Autorem návrhu stokoruny je zasloužilý umělec Zdeněk Kolářský, iniciály jeho jména „ZK“ jsou vedle portrétu vpravo.

§ 3

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministri

Ing. Lér CSc. v. r.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBEČNĚ ZÁVAZNÝCH PŘÁVNÍCH PŘEDPISŮ**Federální ministerstvo dopravy**

vydalo v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady (orgány) podle § 67 odst. 1 zákona č. 47/1956 Sb., o civilním letectví (letecký zákon), ve znění vyhlášeném pod č. 127/1976 Sb. **výnos** ze dne 29. prosince 1983 čj. 21386/83, **kterým se mění a doplňuje Předpis L 3 Meteorologie** čj. 16967/80—20 ze dne 1. září 1980, ve znění výnosu federálního ministerstva dopravy ze dne 27. července 1981 čj. 15326/81—20.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1984 a lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu dopravy (odbor civilního letectví) a u Státní letecké inspekce v Praze.

Distribucí je pověřeno Řízení letového provozu, letecká informační služba — letiště Praha-Ruzyně, PSČ 160 08.

Federální ministerstvo národní obrany

vydalo

1. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ústředním výborem Odborového svazu pracovníků Československé lidové armády

- a) **výnos** ze dne 28. července 1983 čj. 4600—FS/5—1983 **o odměňování dělníků v národním podniku Naše vojsko — nakladatelství a distribuce knih a v národním podniku Vydavatelství Naše vojsko.**

Výnos nabyt účinnosti dnem 1. října 1983. Pro dělníky, na které se vztahuje tento výnos, pozbyl platnosti výnos federálního ministerstva národní obrany ze dne 15. května 1978 čj. 7750—81/5—1978 o odměňování dělníků v národních podnicích Naše vojsko — nakladatelství a distribuce knih a Vydavatelství Magnet (reg. v částce 7/1980 Sb.);

- b) **výnos** ze dne 15. listopadu 1983 čj. 4601—FS/5—1983 **o odměňování technickohospodářských pracovníků v národním podniku Naše vojsko — nakladatelství a distribuce knih a v národním podniku Vydavatelství Naše vojsko.**

Výnos nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1984. Pro pracovníky, na něž se vztahuje tento výnos, pozbyl platnosti výnos federálního ministerstva národní obrany ze dne 15. května 1978 čj. 7751—81/5, odd.—1978 o odměňování technickohospodářských pracovníků v národních podnicích Naše vojsko — nakladatelství a distribuce knih a Vydavatelství Magnet (reg. v částce 7/1980 Sb.);

2. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ústředním výborem Odborového svazu pracovníků Československé lidové armády

- a) **výnos** ze dne 20. září 1983 čj. 4900—FS/5—1983, **jímž se mění a doplňuje výnos** federálního ministerstva národní obrany ze dne 29. srpna 1980 čj. 3800—FS/5—1980 **o odměňování zdravotnických pracovníků** (reg. v částce 44/1980 Sb.).

Výnos nabyt účinnosti dnem 1. října 1983;

- b) **výnos** ze dne 4. listopadu 1983 čj. 5164—FS/5—1983, **kterým se mění a doplňuje výnos** federálního ministerstva národní obrany ze dne 23. prosince 1982 čj. 1200—FS/5—1981 **o odměňování dělníků v trustu podniků Vojenských lesů a statků** (reg. v částce 14/1983 Sb.).

Výnos nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1984.

Do výnosů je možno nahlédnout na federálním ministerstvu národní obrany.

Federální ministerstvo zahraničního obchodu

podle ustanovení § 9 zákona č. 42/1980 Sb., o hospodářských stycích se zahraničím, vydalo **výnos** ze dne 4. listopadu 1983 **o zahraničně obchodní činnosti při zabezpečování úkolů v oblasti zahraniční politiky.**

Výnos byl publikován pod č. 16 v částce 11 Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu ze dne 29. listopadu 1983 a účinností nabyl dnem vyhlášení. Do výnosu lze nahlédnout na federálním ministerstvu zahraničního obchodu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky

vydalo podle § 12 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 30/1983 Sb.), v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a s českým výborem Odborového svazu pracovníků státních orgánů, peněžnictví a zahraničního obchodu **výnos** ze dne 9. ledna 1984 čj. 31-5035-4.11.1983, **kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do II. pracovní kategorie.** Resortní seznam, který je uveden v příloze tohoto výnosu, se vztahuje na organizace v působnosti ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky.

Výnos nabývá účinností dnem 1. února 1984. Současně se zrušuje výnos ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky ze dne 7. listopadu 1978 čj. 43-5035-7.11.1978, kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do II. pracovní kategorie — reg. v částce 1/1979 Sb. Znění výnosu je uveřejněno ve Zpravodaji ministerstva práce a sociálních věcí ČSR, řada B, v částkách 1/1984 a 2/1984 a lze do něj nahlédnout na ministerstvu práce a sociálních věcí České socialistické republiky, na krajských národních výborech — v odborech sociálních věcí a pracovních sil a na okresních národních výborech v odborech sociálních věcí a zdravotnictví.

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky

vydalo ve smyslu § 17 zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, „**Přehled změn v územní organizaci, v názvech obcí a jejich částí a v matričních obvodech v roce 1983**“, poř. č. 11/1983 Ú. v. ČSR, který doplňuje seznam obcí a jejich částí v ČSR ve Statistickém lexikonu obcí ČSSR 1974, ve znění změn, uveřejněných ve sděleních MV ČSR č. 9/1976 Ú. v. ČSR, č. 10/1976 Ú. v. ČSR, č. 1/1977 Ú. v. ČSR, č. 6/1978 Ú. v. ČSR, č. 12/1979 Ú. v. ČSR, č. 16/1979 Ú. v. ČSR, č. 3/1980 Ú. v. ČSR, č. 8/1980 Ú. v. ČSR, č. 3/1981 Ú. v. ČSR, č. 18/1981 Ú. v. ČSR, č. 6/1982 Ú. v. ČSR, č. 11/1982 Ú. v. ČSR, č. 7/1983 Ú. v. ČSR a redakčních sděleních č. 9/1980 Ú. v. ČSR a č. 14/1982 Ú. v. ČSR.

Do „Přehledu“ lze nahlédnout u národních výborů a u ministerstva vnitra ČSR.

Ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky

vydalo v dohodě s ministerstvem spravedlnosti ČSR a generální prokuraturou ČSR podle § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, se zřetelem k § 8 odst. 2 vyhlášky č. 47/1966 Sb., o pohřebnictví, **směrnice** ze dne 18. ledna 1984 čj. LP/4-212-14.12.1983 **o mimořádném odnímání tkání a orgánů z těl mrtvých.** Těmito směrnici se mění a doplňují dosavadní směrnice č. 24/1977 Věst. MZ ČSR, reg. v částce 11/1978 Sb.

Cílem nové úpravy je rozšířit možnosti odběru tkání a orgánů z těl zemřelých a tak zajistit další rozvoj transplantačního programu.

Směrnice nabývají účinností dnem 1. dubna 1984. Budou uveřejněny v částce 1—2/1984 Věstníku MZ ČSR a lze do nich nahlédnout v odborech zdravotnictví KNV, v odborech sociálních věcí a zdravotnictví ONV a v ústavech národního zdraví.

Ministerstvo priemyslu Slovenskej socialistickej republiky po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí a Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky

vydalo podľa § 12 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení **úpravu** č. 1/1983—E z 12. 5. 1983, **ktorou sa mení a dopĺňa úprava č. 1/1979—E z 1. februára 1979 o zaradení zamestnaní**

na účely důchodkového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie, registrovaná v částce 30/1979 Zb. v znění úpravy č. 3/1980—E z 20. februára 1980 registrované v částce 1/1982 Zb. a úpravy č. 5/1981—E z 1. decembra 1981 registrované v částce 9/1982 Zb.

Úpravou sa mení a dopĺňa príloha rezortného zoznamu o ďalšie zamestnania zaradené do I. a II. kategórie.

Úprava nadobúda účinnosť dňom uverejnenia oznámenia o jej vydaní v Zbierke zákonov.

Do úpravy možno nahliadnuť na Ministerstve priemyslu Slovenskej socialistickej republiky a na útvaroch ekonomiky práce a miezd organizácií rezortu.

Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj

po dohode s ústředními orgány státní správy podle § 53 odst. 1 písm. e) a g) zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, ve znění zákona č. 158/1973 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 17/1976 Sb., zákona č. 149/1979 Sb. a zákona č. 115/1983 Sb. vydala směrnici, kterou zrušila:

1. směrnici Státního výboru pro výstavbu a dokumentaci elektrických rozvodů a instalací pro stavby JZD (oznámeno v částce 47/1958 Ú. l.);
2. výnos SKT č. 2 ze dne 31. ledna 1968 o určení některých dodavatelských organizací, které mohou převzít funkci generálního projektanta staveb (Zpravodaj SKT, částka 3/1969, oznámeno v částce 38/1968 Sb.);
3. výnos ministerstva výstavby a techniky ČSR č. 2 ze dne 25. 3. 1969, jímž se rozšiřuje platnost výnosu Státní komise pro techniku č. 2 ze dne 31. 1. 1968 o určení některých dodavatelských organizací, které mohou převzít funkci generálního projektanta staveb (Zpravodaj FMTIR, MVS ČSR a MVT SSR, částka 1—2, oznámeno v částce 43/1969 Sb.);
4. pokyny federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 3 ze dne 20. 12. 1971, o jednotném uplatňování zásad hmotné zainteresovanosti vedoucích hospodářských pracovníků zajišťujících závazné úkoly v investiční výstavbě (Zpravodaj FMTIR, MVT ČSR a MVT SSR, částka 7/1971, oznámeno v částce 38/1971 Sb.);
5. pokyny federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 6 ze dne 28. 11. 1972, o úpravě rozpočtových nákladů bytových staveb k 1. 1. 1973 (Zpravodaj FMTIR, MVT ČSR a MVT SSR, částka 6/1972, oznámeno v částce 1/1973 Sb.).

Tato směrnice nabyla účinnosti 1. února 1984.

OZNÁMENÍ O UZAVŘENÍ MEZINÁRODNÍCH SMLUV

Federální ministerstvo zahraničních věcí

oznamuje, že dne 20. října 1983 byla v Berlíně podepsána Mnohostranná dohoda o organizaci spolupráce při výstavbě krivorožského těžebního a úpravárenského kombinátu okysličených rud na území SSSR. Smluvními stranami Dohody jsou: Československá socialistická republika, Maďarská lidová republika, Německá demokratická republika a Svaz sovětských socialistických republik.

Dohoda vstoupila v platnost na základě svého článku 15 dnem podpisu a bude platit do 31. prosince 2000.